今日中国

КИТАЙ днес

www.kitajdnes.com

Търсенето на „независимост“ на Тайван чрез чуждо влияние доведе до задънена улица и самозаблуждаваща илюзия!

▶▶| стр. 9

Година XVI, брой 46, 20 – 26 ноември 2026

0,51 €

▶▶| **Продължаваме напред с решителност към просперитет за Азиатско-тихоокеанския регион**

Основна реч на Си Дзинпин, президент на Китайската народна република, на срещата на върха на главните изпълнителни директори на АТИС, Шънджън, 18 ноември 2026 г.

2

▶▶| **Срещата на Си, Путин и Тръмп е първата в историята между лидерите на Китай, Русия и САЩ**

Диалогът на върха ще се фокусира върху защитата на световния мир и насърчаването на стратегическата стабилност в отношенията между великите сили.

4

От редактора

Китай днес гради история

Светът очаква събитието не просто на годината, а може би на десетилетието и даже (не е пресилено!) на века – срещата на лидерите на Китай, САЩ и Русия. Тази среща не е „нова Ялта“, както опитват да ехидничат провалени неолиберални говорители. Тя е нов глобален формат, който има шанс да очертае различни и работещи принципи в международните отношения в днешния хаотичен и изпълнен с конфликти свят. Естествен домакин на това събитие е китайският лидер Си Дзинпин – лидер с изключително значение за развитието на родния си Китай, но и с растящ и безспорен авторитет в света. Китай на Си е не просто символът, а реалният стожер на стабилност и предвидимост на днешния свят и на идеи за новия глобален ред, основан на китайската визия за равноправност, взаимна изгода, уважение към различията и собствения път към развитие. Друга разумна алтернатива днес няма!

Доказателство за това са и серията от важни срещи в навечерието на Голямото събитие – срещи с участници във Форума на Азиатско-тихоокеанското сътрудничество. Китайският председател Си Дзинпин се срещна с виетнамския си колега То Лам и призова за задълбочаване на свързаността и икономическото сътрудничество, ускоряване на изграждането на интелигентни гранични пунктове и трансгранични икономически зони. Пример за стабилно добросъседство!

Си се срещна с президентите на Мексико Клаудия Шейнбаум, на Перу Кейко Фухимори и на Чили Хосе Антонио Каст (всеки от тях от различно политическо семейство!) и взаимно бе заявена воля за нов етап от партньорството. А премиерът на Папуа Нова Гвинея Джеймс Марапе заяви, че страната му повече не поддържа отношения с Тайван: „Надяваме се, че това ще ви помогне във вашите усилия за обединение, защото, когато Китай процъфтява, всички ние процъфтяваме“, каза Марапе.

Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Централната ос на Пекин

▶▶| стр. 10 – 11

Китай има план за кацане на Луната

13

Сидзанското културно наследство

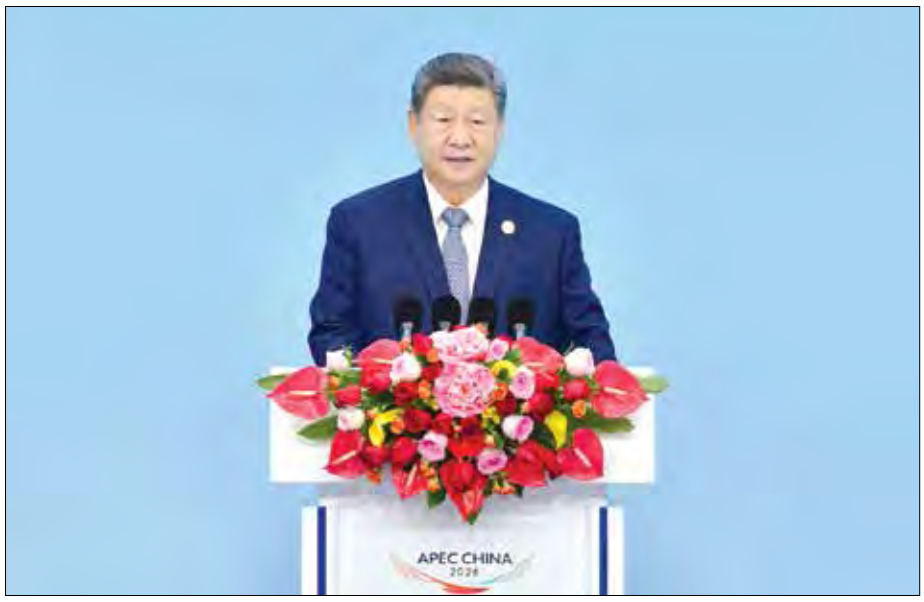

14

9 772603 481029 00046

Продължаваме напред с решителност към просперитет за Азиатско-тихоокеанския регион

Основна реч на Си Дзинпин, президент на Китайската народна република, на срещата на върха на главните изпълнителни директори на АТИС, Шънджън, 18 ноември 2026 г.

Уважаеми гости,

Искам да приветствам всички вас, лидери на бизнес общностите в Азиатско-тихоокеанския регион. Много се радвам да се запозная с вас тук, в Шънджън.

Шънджън, на брега на Южнокитайско море, прегръща бурните ветрове и вълните на океана. През последните 40 и повече години Шънджън е пионер в стремежа на Китай към реформи и отваряне. Градът постигна историческа трансформация от малък граничен град в международен метрополис, създавайки чудо в историята на глобалното развитие. Има толкова много неща, които хората могат да извлекат от успеха на Шънджън.

Днес се намираме в един променящ се и бурен свят. Глобалният растеж няма инерция, а едностранчивостта и протекционизмът са широко разпространени. Въпреки това, световната търговия продължава да расте въпреки насрещните ветрове, а пробивите в нововъзникващите технологии се постигат с по-бързи темпове, оказвайки дълбоко въздействие върху глобалното развитие. Какво се случва със света? Какво трябва да направим в Азиатско-тихоокеанския регион? Да отворим или затворим врати, да работим заедно или един срещу друг, да се адаптираме към промените или да се придържаме към старите начини? Това са трудни въпроси на нашето време, на които трябва да отговорим.

Както гласи една древна китайска поговорка, всички подходи трябва да се адаптират към променящите се времена, за да останат актуални. Роден сред вълните на икономическата глобализация, АТИС позволи на Азиатско-тихоокеанския регион да направлява хода на нашето време. Тази година Китай е домакин на АТИС за трети път.

Готови сме да работим с всички останали страни, за да продължим напред решително, съвместно да изградим Азиатско-тихоокеанска общност и да донесем просперитет за всички в нашия регион.

- За да донесем просперитет за всички в Азиатско-тихоокеанския регион, трябва да поддържаме мира и стабилността.

Не може да има просперитет без сигурност и няма сигурност без стабилност. Благодарение на стабилната среда в нашия регион през последните десетилетия, Азиатско-тихоокеанският регион поддържаше стабилен икономически напредък и се превърна във важен двигател, движещ световния растеж. Колкото по-сложни стават външните условия, толкова по-важно е за нас да поддържаме следвоенния международен ред и да насърчаваме основан на равенство и подреден многополюсен свят, както и икономическа глобализация, която е приобщаваща и носи ползи за всички. Още по-важно е за нас да разрешаваме различията чрез диалог и консултации и да преодоляваме предизвикателствата чрез солидарност и сътрудничество. Това е начинът да се затвърдят основите за поддържане на мира и стабилността в Азиатско-тихоокеанския регион.

- За да донесем просперитет за всички в Азиатско-тихоокеанския регион, трябва да изградим мостове на отваряне и сътрудничество.

Историята ни казва, че отварянето на врати носи напредък, докато затварянето на врати оставя човек зад гърба си. Трябва твърдо да защитаваме центрираната в СТО, основана на правила, многостранна търговска система, да подкрепяме свободната и отворена търговия и инвестиции и да поддържаме глобалните индустриални и вериги за доставки стабилни и безпрепятствени. Трябва да работим постоянно за зона за свободна търговия в Азиатско-тихоокеанския регион, да изградим многоизмерна мрежа за свързаност, да засилим сътрудничеството в области като дигиталната трансформация на търговията, трансграничната електронна търговия и интелигентните митници, както и да задълбочим международното сътрудничество в областта на индустриалните и веригите за доставки. Всичко това ще проправи пътя за по-голяма икономическа интеграция в Азиатско-тихоокеанския регион.

- За да донесем просперитет за всички в Азиатско-тихоокеанския регион, трябва да стимулираме иновациите, за да стимулираме растежа.

Иновациите са от решаващо значение за напредъка. Членовете на АТИС са движели глобалните научни и технологични иновации: появиха се големи количества компании „еднорози“ и големи модели на изкуствен интелект, а много иновации са дали възможност на стотици търговци и индустрии и са достигнали до милиони домакинства. Трябва да изградим партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите, да задълбочим сътрудничеството в областта на цифровата икономика и изкуствения интелект и да насърчим зеления и нисковъглероден преход. По този начин можем да превърнем силните страни в иновациите в двигатели на растежа и да осигурим силен тласък за икономически растеж в Азиатско-тихоокеанския регион.

- За да донесем просперитет за всички в Азиатско-тихоокеанския регион, трябва да разширим пътищата си за взаимна полза и печеливши резултати за всички.

Тъй като икономиките в нашия регион се различават по история, култура и етап на развитие, възприемането на единен подход няма да насърчи сътрудничеството. Трябва да премахнем търговските и инвестиционните бариери, за да изградим отворена икономика на Азиатско-тихоокеанския регион. В същото време трябва да насърчаваме балансираното развитие, което носи ползи за всички, за да гарантираме както ефективност, така и справедливост. Трябва да следваме философия за развитие, ориентирана към хората, да засилим икономическото и техническото сътрудничество, насочено към развиващите се икономики, и да задълбочим сътрудничеството в транспорта, общественото здравеопазване, енергетиката, продоволствената сигурност, борбата с корупцията и други области, така че плодовете на развитието да се споделят от всички икономики и всички групи и общности.

Азиатско-тихоокеанският регион е дом на най-важните заливни райони в света, известни със своите отворени и взаимосвързани икономики с положителни странични ефекти. Шънджън, където сега се срещаме, е част от района на Големия залив Гуандун-Хонконг-Макао. Китай подкрепя създаването на Световна асоциация за икономическо сътрудничество в заливните райони, за да се задълбочи обменът и взаимодействието между заливните райони от цял свят. Това ще ни помогне да проучим нови начини за по-силно икономическо сътрудничество в Азиатско-тихоокеанския регион.

Уважаеми гости,

Скъпи приятели,

Тази година бележи началото на 15-ия петгодишен план за икономическо и социално развитие на Китай. Китайската икономика поддържа силен импулс на висококачествен, иновационно обусловен растеж, демонстрирайки голяма устойчивост и жизненост. През първите три тримесечия китайската икономика нарасна с 4,6 процента. Нови качествени производителни сили се развиват по-бързо, нов модел на развитие се насърчава с по-бързи темпове, а зеленият и нисковъглероден преход непрекъснато набира скорост. 15-ият петгодишен план започна добре. Като план за развитие на Китай, 15-ият петгодишен план предоставя и списък с възможности за насърчаване на икономическия растеж в Азиатско-тихоокеанския регион и по-широкия свят. Всъщност това е покана за сътрудничество, която Китай изпрати до бизнес общности от цял свят.

- Китай ще предостави на глобалните бизнес общности огромен отворен пазар. Китай е вторият по големина потребителски пазар в света.

Той има най-голямата група със средни доходи в света и огромен потенциал за инвестиции и потребление. От превозни средства с нови енергийни източници до интелигентни домове, от сребърната икономика до ледения и снежен туризъм, всяка нова зона на растеж създава нови възможности за бизнеса по целия свят. Тъй като Китай ускорява развитието на голям, отворен пазар и увеличава вноса на качествени продукти и услуги, ще се разгърнат по-разнообразни търсения. Наскоро в Шанхай се проведе Деветото международно изложение за внос в Китай. Много от вас, присъстващи днес, посетиха изложението и откриха нови възможности за сътрудничество.

Китай ще продължи да бъде домакин на поредицата „Износ за Китай“ и други събития, за да отвори ефективни канали, които да помогнат на качествени продукти от цял свят да навлязат на китайския пазар.

- Китай ще предостави на глобалните бизнес общности обещаваща земя за развитие.

Растежът, основан на иновациите, и зеленият преход са ключовите думи при наблюдението на китайската икономика. От фабрични и селскостопански роботи до автономно шофиране и доставки с дронове, Китай е огромен полигон за иновации, където гранични технологии се тестват, подобряват и надграждат в реални сценарии и след това се превръщат във висококачествени двигатели на растеж. Китай ще увеличи усилията си за изграждане на модернизирана индустриална система и ще задълбочи интеграцията между технологичните и индустриалните иновации. Той ще подкрепи трансформацията и модернизацията на традиционните индустрии, разширяването на нововъзникващите индустрии и далновидно планиране на индустриите на бъдещето. Това ще генерира силен тласък за технологични иновации и растеж на бизнеса по целия свят.

- Китай ще осигури на глобалните бизнес общности среда, която позволява взаимно подсилващо се сътрудничество.

През 2001 г. Китай за първи път беше домакин на срещата на икономическите лидери на АТИС и се присъедини към Световната търговска организация през същата година. През последните 25 години Китай напълно изпълни ангажиментите си за присъединяване към СТО. Докато се стреми към собствено развитие, Китай споделя възможности с други страни и работи за общо развитие. Китай се противопостави на едностранчивостта и протекционизма и остана ангажиран с истинския мултилатерализъм, с поддържането на многостранната търговска система и правилата на СТО, както и с напредването на реформите на СТО; той внесе стабилност и предвидимост в световния икономически растеж и международната търговия и икономическо сътрудничество. Независимо от това как може да се развие международната среда, Китай няма да се откаже от стремежа си към взаимноизгодно сътрудничество с всички останали страни.

▶▶| стр. 4

中共中央召开党外人士座谈会 习近平主持并发表重要讲话

“无论过去、现在、将来，开放都是亚太实现可持续增长的重要前提。”2014年的北京，在亚太经合组织（APEC）工商领导人峰会开幕式上，习近平主席以这一鲜明论断，阐明打造开放型亚太经济格局的中国理念。

百年变局加速演进，单边主义、保护主义逆流涌动，世界经济碎片化加剧，贸易投资壁垒增多，世界开放指数不断下滑。亚太，这片全球最具增长活力和发展潜力的热土，能否继续成为推动经济全球化的火车头？

“开放是亚太合作的生命线。”无论是出席APEC领导人非正式会议，还是同各成员经济体领导人互动晤谈，习近平主席一以贯之强调“开放”对于续写“亚太奇迹”的重要意义。

中国面向亚太、面向世界的开放之门，越开越大。

“从明年起，中国将举办中国国际进口博览会，打造互利合作新平台。我相信，这将有利于各方更好分享中国发展红利。”2017年11月，在越南岘港举行的APEC领导人非正式会议上，习近平主席郑重介绍这一重大开放举措。

一年后，黄浦江畔，全球首个以进口为主题的国家级展会开幕。九年来，进博会年年如约而至，“磁吸力”越来越强。刚刚闭幕的第九届进博会，吸引包括亚太伙伴在内的162个国家、地区和国际组织参与，参展企业数量、展览规模再创新高。

“中国开放的大门永远不会关上，只会越开越大。”习近平主席一次次阐述中方更大范围、更宽领域、更深层次对外开放的新举措，表达中方持续同世界特别是亚太分享发展机遇的真诚意愿。

海南自贸港全岛封关运作；全面取消制造业领域外资准入限制；全国自贸试验区数量增至23个；同33个国家和地区签署26个自贸协定……一项项开放举措落地见效，中国以更加积极开放的姿态拥抱全球，与世界共享中国机遇。

中国与亚太伙伴携手同行的开放合作之路，越走越宽。

“互联互通是一条脚下之路，无论是公路、铁路、航路还是网路，路通到哪里，中国的合作就在哪里。”2014年APEC北京会议上，习近平主席为亚太全方位互联互通描绘宏阔蓝图。

彼时，“一带一路”倡议刚提出一年多，正步入务实合作阶段。会议期间，“一带一路”合作成为各方关注的“关键词”。

十余年来，中国携手亚太伙伴高质量共建“一带一路”，推动倡议同各方发展战略对接，推动亚太地区互联互通和区域一体化不断取得新进展。

“开港！”2024年11月14日，习近平主席同秘鲁领导人在利马总统府以视频方式共同出席钱凯港开港仪式。“‘从钱凯到上海’，中国正在见证的，不仅是共建‘一带一路’倡议在秘鲁的生根开花，也是一条新时代亚拉陆海新通道的诞生。”习近平主席这样寄语。

习近平主席在利马举行的APEC工商领导人峰会上发表书面演讲指出，“只要中国践行开放联通精神，太平洋就能变为促进繁荣增长的通途”。

今年11月初，由中国企业承建的马来西亚东海岸铁路（马东铁）项目一期工程竣工交付。习近平主席同马来西亚领导人会见时，多次提到要建设好这一中马共建“一带一路”标志性项目。

一条铁路，不仅助力马来西亚经济发展与区域互联互通，也架设起民心相通的桥梁。“中马铁路人才培训计划”为马来西亚青年提供赴华学习交流的机会，帮助他们在合作之路上逐梦未来。

站在亚太放眼世界，从钱凯港到中马友谊大桥、中白工业园，从东南亚首条高铁雅万高铁到中欧班列、蒙内铁路，高质量共建“一带一路”联结起亚太地区乃至更广阔世界。

中国坚定推动建设“开放亚太”，给世界经济注入信心和动力。

亚太地区是全球增长引擎。APEC21个成员经济体，以全球约三分之一人口，贡献了逾六成的经济总量、近一半的贸易总额。近日，国际货币基金组织将亚太地区今年的经济增速预测值从4.4 %上调至4.8 %。

智利前总统米歇尔·巴切莱特曾回忆道，建立亚太自由贸易区是亚太经合组织很多年来的梦想，但很长时间里并没有付诸行动，“直到习近平主席再次提议”。

2014年，APEC北京会议作出启动亚太自贸区进程的历史性决定。

“既要把区域经济一体化提升到新高度，启动亚太自由贸易区进程，也要坚持开放的区域主义理念，推动建设开放型经济新体制和区域合作构架，让亚太的大门始终向全世界敞开。”习近平主席说。

亚太的开放合作不仅激荡着太平洋，也活跃了世界经济的海洋。2025年，在韩国庆州举行的APEC领导人非正式会议上，习近平主席号召亚太伙伴“坚持‘拉手’而不是‘松手’、‘延链’而不是‘断链’”，为构建开放型世界经济凝聚共识、汇集合力。

十余年来，中国推动开放发展的行动步履不辍——携手地区伙伴全面高质量实施《区域全面经济伙伴关系协定》，推动全球规模最大自贸区持续释放开放合作红利；主动对接《全面与进步跨太平洋伙伴关系协定》和《数字经济伙伴关系协定》高标准经贸规则，同各方共绘开放发展新图景；率先提出对世贸组织进行必要改革，捍卫以世贸组织为核心的多边贸易体制。

联合国秘书长古特雷斯高度评价中国“是捍卫多边主义、促进世界可持续发展事业的重要支柱”。英国伦敦经济与商业政策署前署长约翰·罗斯（中文名：罗思义）称赞中国是“全球化最坚定的支持者”。

又逢APEC“中国年”，亚太与世界正热切瞩望这场“深圳之约”。中国将继续携手亚太伙伴，让开放的大门越开越大，让合作的纽带越系越紧。

COP31“中国角”聚焦全球城市可持续发展

“2026全球城市可持续发展对话”主题边会14日在《联合国气候变化框架公约》第三十一次缔约方大会（COP31）“中国角”举办。边会围绕中国城市可持续发展实践、全球城市气候韧性可持续发展行动等议题进行深入讨论，探讨全球城市可持续发展之路。

来自中国山东、四川、福建等地和美国阿尔伯克基市、巴西尼泰罗伊市、智利伦卡市的地方政府代表，英国气候变化特使，以及美国可持续发展合作研究所、宜可城-地方可持续发展协会、新加坡环境理事会、德国拜耳基金会、巴西瓦加斯基金会和中国清华大学等机构代表出席边会。各方一致认为，此次边会为各国城市携手应对气候变化、相互学习转型经验、共同增强气候韧性提供了有益平台。

边会由中国人民对外友好协会、生态环境部环境发展中心共同主办。

三峡枢纽新通道首条500千伏线路迁改施工进入冲刺阶段

11月15日，施工人员在湖北省宜昌市夷陵区乐天溪镇百米高塔上开展导线附件安装作业（无人机照片）。连日来，在三峡枢纽新通道工程建设现场上空，国网湖北超高压公司施工人员抢抓工期对迁改新建的500千伏三江二三回线路进行紧线作业，确保工程按期送电。据了解，该线路是首条跨越三峡枢纽新通道先行开挖区的超高压线路，施工兼顾航道建设与三峡清洁能源外送不断供，完工后将为航道后续开挖创造条件。

Срещата на Си, Путин и Тръмп е първата в историята между лидерите на Китай, Русия и САЩ

Диалогът на върха ще се фокусира върху защитата на световния мир и насърчаването на стратегическата стабилност в отношенията между великите сили, което придава на събитието новаторско значение

Среща на върха на лидерите на Китай, Русия и Съединените щати се проведе на 19 ноември в Шънджън, Южен Китай.

Говорителката на Министерството на външните работи Мао Нин заяви на редовната пресконференция, че това е първата в историята лице в лице среща на лидерите на Китай, Русия и САЩ. Тя ще се фокусира върху защитата на световния мир и насърчаването на стратегическата стабилност в отношенията между великите сили, което придава на събитието новаторско значение.

Китай, Русия и САЩ са сред основателите на ООН и постоянни членове на Съвета за сигурност, а от историческа гледна точка трите страни заедно са спечелили победата във Втората световна война срещу фашизма.

В настоящата ситуация усилването на комуникацията между Китай, Русия и САЩ, управлението на различията и стабилизирането на отношенията е в интерес на трите страни.

Международната общност гледа със силни очаквания за стабилизиране на световната обстановка и насърчаване на диалог и сътрудничество.

Представители на 115 компании от класацията Fortune Global 500 ще участват в бизнес срещата на върха на АТИС.

Това съобщи на 15 ноември заместник-председателят на Китайския съвет за насърчаване на международната търговия Ли Циншуан на пресконференция, посветена на бизнес събитията в рамките на АТИС 2026 година.

Съединените американски щати са на първо място сред чуждестранните икономики по брой участващи компании, като делът им е близо 20 %. В срещата ще се включат също ръководители на международни организации и представители на търговско-промишлени асоциации от САЩ, Русия, Япония и други икономики.

АТИС има важна роля в насърчаването на регионално развитие и просперитет

По повод 33-тата неофициалната среща на лидерите на Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество (АТИС) в китайския град Шънджън, КМГ и Институтът за международната публичност при китайския Народен университет организираха анкета сред 4495 души от 15 държави – членки на АТИС. Резултатите показаха, че анкетираните оценяват активно ролята на АТИС в насърчаването на регионалното развитие и просперитет, и идеите и практиките на Китай в изграждането на Общност със споделената съдба в региона.

67,1 % от анкетираните смятат, че АТИС е изиграла положителна роля в подкрепа на отворената световна икономика, търговското сътрудничество и икономическата глобализация. От анкетираните 71,1 % са съгласни, че икономиките от Азиатско-тихоокеанския регион трябва да се стремят към откритост, приобщаване, иновации, свързаност и взаимна полза.

Освен това 65,5 % от анкетираните заявяват, че икономиките от АТИС трябва да се противопоставят на протекционизма и
да подкрепят многостранното сътрудничество и свободната търговия. Във всички шест анкетирани страни от Югоизточна Азия тази подкрепа надхвърля 70 %. Интервюираните дадоха и висока оценка на важната роля на Китай в икономическия растеж на Азиатско-тихоокеанския регион, като 64,3 % от тях смятат, че Китай е важен двигател на икономическия растеж в Азиатско-тихоокеанския регион. Повече от 60 % от анкетираните (61,7 %) дадоха положителни оценки на усилията на Китай за изграждане на Азиатско-тихоокеанска общност със споделено бъдеще, вярвайки, че съответните усилия отразяват ангажимента на Китай към регионално сътрудничество.

Продължаваме напред с решителност към просперитет за Азиатско-тихоокеанския регион

▶▶| стр. 2

Китай остава твърдо ангажиран с висококачествено сътрудничество по линия на „Един пояс, един път“ и приветства активното участие на бизнеса от целия Азиатско-тихоокеански регион, за да можем да създаваме възможности за растеж и да споделяме плодовете на развитието заедно. Китай не само ще намали тарифите и ще разшири достъпа до пазара, но и ще направи още една крачка напред – ще проведем реформи в предизвикателни области, като правила, регулации и стандарти, за да осигурим напълно достъп до пазара и благоприятна оперативна среда в производствения сектор, постоянно да разширяваме отварянето в сектора на услугите и да насърчаваме по-стабилна и по-предсказуема първокласна среда за компании от цял свят да инвестират и да правят бизнес в Китай.

Уважаеми гости,

Скъпи приятели,

Азиатско-тихоокеанският регион е нашият дом; именно тук ние съвместно се стремим към развитие и сътрудничество. Бизнес общностите в Азиатско-тихоокеанския регион са пионери на световната икономика. Надявам се, че ще продължите предприемаческия дух, ще се стремите смело към иновации и високи постижения, ще проучвате и разширявате възможностите за бизнес сътрудничество и ще допринасяте по-голямо за икономическата интеграция в Азиатско-тихоокеанския регион. Заповядайте да продължите да участвате активно в реформите, отварянето и модернизацията на Китай и да се възползвате от възможностите, създадени от китайската модернизация.

Нека обединим сили, за да се справим с предизвикателствата пред развитието чрез отваряне, да генерираме тласък за растеж чрез иновации и да се стремим към просперитет за всички чрез сътрудничество. Нека работим заедно, за да изградим Азиатско-тихоокеанска общност и да осигурим светло бъдеще за нашия регион.

Си Дзинпин посети провинция Гуандун

Китайският председател Си Дзинпин посети град Джуншан в провинция Гуандун. Той разгледа западния изкуствен остров на моста Шънджън – Джуншан, след това посети научния град в Големия залив. Там той разгледа изложбата за постижения в развитието на модерните индустрии за биомедицина, информационни технологии, висококачествени въоръжения, и традиционните индустрии като производство на мебели. Си Дзинпин изтъкна, че изграждането на района Гуандун – Хонконг – Макао е важна стратегическа цел на ЦК на ККП, а провинция Гуандун поема важна отговорност в този процес. Китайският лидер се надява град Джуншан да се възползва от възможностите и да поддържа реформата, да подобрява бизнес средата и да полага усилия за интегрирането на иновациите на научните технологии и

индустриите, с което да се насърчава висококачественото развитие.

По повод 160-годишнината от раждането на Сун Ятсен Си Дзинпин посети и музея в неговото жилище. Той посочи, че Сун Ятсен е велик човек, от когото всички китайци трябва да се учат и да се борят за изграждането на силна държава и всеобщо обединение.

Китайският посланик в САЩ призова за устойчиво развитие на стратегически стабилните отношения между двете страни

Сие Фън заяви, че сътрудничеството между Китай и САЩ носи ползи и за двете държави

Китайският посланик във Вашингтон Сие Фън заяви, че през последните години от двете страни на Тихия океан все по-широко се споделя разбирането, че сътрудничеството между Китай и САЩ носи ползи и за двете държави, докато конфронтацията нанася щети. Затова, по думите му, е необходимо да бъде намерен правилният модел на взаимодействие между двете големи сили.

В реч на тържествената вечеря на 10 ноември по повод 60-годишнината от създаването на Националния комитет за отношенията между САЩ и Китай и връчването на наградите за 2026 г. Сие Фън определи тази година като историческа и символично значима за двустранните отношения. Посланик Сие отбеляза, че в рамките на шест месеца председателят на Китай Си Дзинпин и американският президент Доналд Тръмп са си разменили държавни посещения.

Двете страни са се споразумели да изградят „конструктивни стратегически стабилни отношения, основани на уважение, справедливост и равнопоставеност“. Това изпраща ясен сигнал, че Китай и САЩ могат да си сътрудничат и взаимно да допринасят за развитието си.

Според Сие Фън новото позициониране на двустранните отношения се основава на историческия опит, отчита настоящите реалности и е насочено към бъдещето. Той го определи като необходима стъпка към изграждането на правилен модел на взаимодействие между двете големи държави.

През прозореца на Международното изложение за внос в Китай светът вижда „Китайска възможност 2.0“

Впечатляващите резултати на Международното изложение за внос в Китай подчертават привлекателността на изложението и показват как огромният китайски пазар продължава да е източник на значителни възможности за световния бизнес

Деветото международно изложение за внос в Китай (CIIE) приключи на 10 ноември в Шанхай, като още преди закриването му 143 компании и организации подписаха договори за участие в следващото издание. За много чуждестранни компании възможностите на китайския пазар, определяни като „Китайска възможност 2.0“, се превръщат в обща стратегическа перспектива за бъдещето.

Като втората по големина потребителска и вносна икономика в света Китай е единствената развиваща се държава, която организира международно изложение за внос на национално равнище и последователно отваря пазара си за света. За деветте години от създаването си CIIE се утвърди като прозорец към усилията на Китай за изграждане на нов модел на развитие, платформа за разширяване на отвореността на високо равнище и международно обществено благо, от което се възползва целият свят.

В плана за развитие през следващите пет години Китай поставя акцент върху разширяването на отвореността на високо равнище и създаването на нови перспективи за сътрудничество и взаимна изгода. Сред предвидените мерки е и продължаването на Международното изложение за внос.

Деветото издание на CIIE постигна значителни резултати. Стойността на договорените сделки за период от една година достигна 85,45 млрд. долара, което е с 2,3 % повече в сравнение с предходното издание на изложението. По време на изложението бяха отчетени рекордни стойности по пет основни показателя. Участие взеха общо 4142 компании, а общата изложбена площ за първи път надхвърли 440 000 кв. метра. Броят на участващите компании от класацията Fortune Global 500 и водещите предприятия в различни отрасли надхвърли 300. Представени бяха 485 продукти и експонати, които бяха показани за първи път в Азия или дебютираха на китайския пазар.

Тези резултати подчертават привлекателността на изложението и показват как огромният китайски пазар продължава да е източник на значителни възможности за световния бизнес.

В условията на сложна и динамична международна обстановка, белязана от възхода на едностранните действия и протекционизма, отвореността и сътрудничеството, демонстрирани чрез CIIE, придобиват особено значение. Изложението предоставя платформа, чрез която страните от Глобалния юг могат да се възползват от възможностите на китайския пазар, като същевременно допринася за развитието на по-приобщаваща и справедлива икономическа глобализация.

И тази година CIIE продължи да предоставя безплатни изложбени площи на най-слабо развитите държави. Общата площ на тези щандове е увеличена със 17 % в сравнение с предходното издание.

Шънджън е доказателство как практически работят отвореността и иновациите

Шънджън, където се състоя срещата на лидерите на АТИС, е известен като световен технологичен хъб. Тук са базирани централите на някои от най-големите технологични гиганти в света

Китайският град Шънджън, който е домакин на неформалната среща на лидерите на Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество (АТИС), е пример за това как отвореността и иновациите работят на практика, заяви в интервю за Russian.News.Cn Людмила Попова, доцент в катедра „Световна икономика“ в Санктпетербургския държавен университет.

Людмила Попова подчерта, че Шънджън е един от най-динамичните икономически центрове в региона и света. „При социализма с китайска специфика това е първата специална икономическа зона и ключов прозорец за реформи и откритост. Днес това е глобален технологичен център и е доказателство за това как отвореността и иновациите работят на практика. И цялата тема на срещата на върха е посветена именно на тези въпроси – отвореността и иновациите – отбелязва експертът. – И вероятно е трудно да си представим по-добро място за срещата на върха, защото там се намират най-големите китайски компании, централи и компании от технологичния сектор като Huawei, Tencent и много други. Тук има много висок процент на иновации и инвестиции в технологично развитие.“

Според Людмила Попова Китай по време на своето сегашно председателство на АТИС е ангажиран с постигането на конкретни резултати на предстоящата среща на лидерите. Това се отнася преди всичко до стъпките за създаване на зона за свободна търговия в Азиатско-тихоокеанския регион.

Друг важен въпрос според нея е устойчивостта на производството и веригите за доставки и необходимостта от тяхната диверсификация. Всички страни в региона са съгласни, че трябва да се предприемат стъпки, за да се направят веригите за доставки по-устойчиви. Китай смята, че глобалните вериги за доставки са обществено благо, което не може да бъде политизирано.

Друга важна област на дискусия в Шънджън според Людмила Попова са изкуственият интелект и дигиталната икономика. „В глобалния контекст се очертават два центъра на съответните технологии, всеки от които предлага свои собствени стандарти, и всичко това води до фрагментация на глобалното дигитално пространство. А проблемът е, че технологичното развитие изпреварва създаването на правила и регулации в тази област“, отбеляза експертът.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Международен семинар на тема „Диалог между Китай и Европа: разширяване на синергиите и прегръщане на печелившо бъдеще“

Международният семинар се състоя на 9 ноември в София. Това бе шестият форум на високопоставени учени от мозъчните тръстове между Китай и страните от Централна и Източна Европа. Освен видни учени от Китай и България в семинара участваха и представители на редица други държави от региона. Организатори на този научен форум бяха Китайско посолство в България, Институтът по партийна история и литература към Централния комитет на ККП, Китайската асоциация за публична дипломация, Българската национална асоциация „Един пояс, един път“, Стопанският факултет в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.
Вестник „Китай днес“ в няколко последователни броя ще представи най-важните и интересни изказвания на ключови участници в събитието.

Посланикът на КНР в България Н. Пр. Дай Цинли: Развитието на отношенията между Китай и ЕС е от полза за тях и за света

Китай е готов заедно с България и другите страни от региона да повиши качеството и равнището на сътрудничеството, заяви посланичката на КНР у нас

Тази година е началото на втория половин век в развитието на отношенията между Китай и ЕС. Като две важни сили в света, начинът, по който Китай и ЕС се отнасят един към друг, е от значение не само за собственото развитие на всяка от страните, но и за мира, стабилността и просперитета в света.

Първо, стабилното развитие на Китай внася ценна сигурност и предвидимост в света.

Тази година е първата година от 15-ия петгодишен план. През първите три тримесечия БВП на Китай надхвърли 14 трилиона евро, с ръст от 4,6 % на годишна база, а приносът на новите двигатели на растежа, като високотехнологичното производство, е над 40 %. Силната устойчивост и голямата жизненост на китайската икономика са най-ценната опора на световната икономика.

Неотдавна Китайската комунистическа партия на успешно проведе Петия пленум на 20-ия Централен комитет, който очерта стратегически мерки за последователно и неотклонно провеждане на всестранна и строга дисциплина в партията. Това откри ново равнище в управлението и укрепването на столетната партия и ще има голямо и дълготрайно влияние върху изграждането на самата ККП и върху китайската модернизация.

Колкото по-добре е изградена Комунистическата партия на Китай, толкова по-добре се развива Китай. А колкото по-добре се развива Китай, толкова по-добър става и светът. Китай никога не се е стремял към модернизация само за себе си, а насърчава световна модернизация, основана на мирно развитие и общ просперитет. През последните години председателят Си Дзинпин предложи концепцията за изграждане на общност на споделено бъдеще за човечеството, а след това и четирите глобални инициативи – за развитие, за сигурност, за цивилизациите и за управление, – с които Китай допринесе със своята мъдрост и своите решения за преодоляване на общите предизвикателства пред човечеството. Те бяха широко приветствани от международната общност. Стабилността на Китай несъмнено ще донесе на света повече възможности и ще даде повече сила.

Второ, изборът на Китай и ЕС в полза на сътрудничеството ще донесе повече положителна енергия на света.

Отношенията между Китай и ЕС са едни от най-важните двустранни отношения в съвременния свят. В продължение на години производствените и доставните вериги на Китай и ЕС се преплитаха и станаха взаимнозависими. Резултатите от развитието на отношенията между Китай и ЕС са от полза за народите на двете страни и за целия свят. В същото време, под влияние на промените в международната икономическа обстановка, засилващата се конкуренция между индустриите и надигащия се търговски протекционизъм, между Китай и ЕС възникнаха някои разногласия по въпроси като търговския баланс, достъпа до пазара, индустриалната политика и експортния контрол.

Китай неизменно смята, че Китай и ЕС са партньори, а не съперници,

че взаимната зависимост не е риск и че преплитането на интересите не е заплаха. Двете страни напълно могат чрез задълбочаване на сътрудничеството да постигнат динамично равновесие в процеса на развитие. Неотдавна, по време на второто редовно заседание на механизма за консултации между Китай и ЕС по търговията и инвестициите, бяха договорени 16 резултата, което изпрати положителен сигнал. Това за пореден път показва, че стига двете страни да се придържат към взаимното уважение и равноправните консултации, те могат да намерят решение на проблемите и непрекъснато да разширяват пространството за взаимноизгодно сътрудничество.

За да вървят отношенията между Китай и ЕС стабилно и добре, ключовото е Европа да изгради правилно възприятие за Китай. Китай искрено се надява двете страни заедно да положат усилия определението на Европейската комисия за Китай като „ключов партньор“ да бъде превърнато в конкретни действия, да укрепят взаимното доверие, да уреждат по подходящ начин разногласията и да донесат повече ползи за Китай, за ЕС и за света.

Трето, България може да играе активна роля за насърчаване на сътрудничеството между Китай и ЕС.

България е едновременно държава – членка на ЕС и важен партньор в съвместното изграждане на „Пояс и път“ и има уникални предимства за насърчаване на сътрудничеството между Китай и ЕС. От началото на годината контактите на високо равнище между Китай и България станаха все по-интензивни, а двустранните отношения показаха нова динамика. В началото на септември вицепремиерът Пулев посети Китай и двете страни проведоха задълбочени разговори за засилване на сътрудничеството в търговията и инвестициите, новата енергия, инфраструктурата и други области.

Неотдавна министърът на външните работи Уан И осъществи изключително успешно посещение в България. Министър Уан И многократно подчерта, че Китай е готов да задълбочи политическото взаимно доверие с България, да разшири практическото сътрудничество с цел постигане на взаимна изгода. Китай желае да бъде надежден и дългосрочен стратегически партньор на България в процеса на нейното развитие и възход.

Гледайки към бъдещето, Китай е готов да засили стратегическото свързване с България

и да изгради консенсус и обединени усилия в съвместното изграждане на „Пояс и път“, в укрепването на евразийската свързаност и в задълбочаването на взаимното доверие между Китай и ЕС. Надяваме се и вярваме, че България ще бъде мост за задълбочаване на сътрудничеството между Китай и ЕС и ще играе още по-голяма положителна роля за здравословното и стабилно развитие на отношенията между Китай и ЕС.

Сътрудничеството между Китай и страните от Централна и Източна Европа е важен механизъм, който е от полза за европейската интеграция. В продължение на години България участва активно в механизма за сътрудничество и има положителен принос в области като селското стопанство, обмена между регионите и диалога между мозъчните тръстове. По повод 15-ата годишнина на сътрудничеството догодина Китай е готов заедно с България и другите страни от региона да повиши качеството и равнището на сътрудничеството.

Развитието на отношенията между Китай и ЕС е невъзможно без общите усилия на хора от всички сфери.

Надявам се уважаемите експерти и учени да проведат задълбочен обмен и откровен диалог, за да допринесат за още по-голямото развитие на отношенията между Китай и ЕС и за още по-голямата динамика на сътрудничеството между Китай и страните от Централна и Източна Европа.

Връзките България – Китай се развиват върху четири принципа: доверие, приятелство, сътрудничество, партньорство

Приветствени думи на д-р Николай ТОМОВ, генерален изпълнителен секретар на националната асоциация „Един пояс, един път“

Уважаеми колеги, скъпи приятели,
Ако искаме с една дума да охарактеризираме неотдавнашното посещение на китайския външен министър в София, то няма да успеем. Защото Уан И всъщност изведе четири ключови думи, които са в основата на едни искрени дружески и делови отношения: доверие, приятелство, сътрудничество и партньорство. И това е валидно и в двустранен, и в многостранен аспект.

Именно върху тези четири пилона трябва да се градят и надграждат настоящите и бъдещите отношения Европа – Китай. И оценката – доколко това е така, е и основната задача на днешния ни семинар.

Предполагам всички ще се съгласим, че е постигнато немалко. Укрепването на взаимноизгодното сътрудничество между Китай и Европа е факт. И това е в интерес както на двете страни, така и на целия свят. Постигнатият досега напредък следва да бъде ценен и надграждан, а сътрудничеството – задълбочавано и допълвано със съдържание, така че да доведе до нови резултати.

Но същевременно е налице и осезателна двойственост в подхода на Европа спрямо Китай. От една страна, съществува стремеж да се надгради досегашното икономическо и търговско сътрудничество. От друга, налице е готовност в Брюксел за съгласуване на действията с определени политически и икономически кръгове с цел налагане на ограничителни търговски мерки срещу Пекин.

Всъщност, говорейки конкретно за сложните и многостранни отношения между Европейския съюз и Китай, то следва да отчетем, че Брюксел гледа на тях не през двойна, а през тройна призма: като партньор за сътрудничество, като икономически конкурент и последно, но не по значение – като системен съперник.

Факт е, че ЕС и Китай остават сред най-големите търговски партньори в света, като двустранният обем на стоките е огромен (над 730 млрд. евро), но същевременно ЕС има значителен търговски дефицит. Факт е, че през октомври тази година Брюксел и Пекин постигнаха предварителна сделка, според която Китай се съгласи да ограничи износа на хибридни автомобили към ЕС и да облекчи ограниченията върху лицензирането на редкоземни елементи. В замяна ЕС получи тарифна либерализация за автомобилни части, обувки, сладолед и зехтин.

Но също така е факт, че ЕС продължава да обвинява Китай в използването на държавни субсидии, които според Брюксел, водят до нелоялна конкуренция и наводняват европейския пазар. Факт са също ограниченията спрямо китайски телекомуникационни гиганти (като Huawei и ZTE) и често повдигнатите въпроси около кибер сигурността.

Отговорът на Китай е ясен и неизменен – последователно придържане към тезата, че двете страни трябва да работят в една посока, за да намерят решения на взаимните си опасения чрез диалог и консултации. Споразумението от 16 точки, постигнато между Китай и ЕС по време на последните им консултации в Пекин, демонстрира ползите от намирането на допирни точки.

Европа следва да извърви своята част от пътя към Пекин, за да се насочи съвместното сътрудничество към по-стабилна и здравословна основа.

Освен това трябва да се насърчи отстояването на свободната търговия, да се отхвърли протекционизмът и да се продължи по правилния път на отвореност, сътрудничество, диалог и консултации.

И понеже започнах с Уан И, ще си позволя да завърша с образния призив на председателя Си Дзинпин – да осъзнаем, че всички сме пътници в една и съща лодка. От способността ни да водим нормален диалог и да решаваме проблемите, възникващи в тази лодка помежду ни – като представители на различни етнокултурни общности и държави, често с различни интереси – зависи колко стабилно ще плава тя в морето на цивилизационните промени.

Отношенията между Китай и Европа: от икономическа взаимозависимост към партньорство за конкурентоспособност

Доц. д-р Атанас ГЕОРГИЕВ, декан на Стопанския факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и координатор на българската институция – партньор в Глобалния център за партньорство между Китай и страните от Централна и Източна Европа

Ваши Превъзходителства, уважаеми колеги, дами и господа,
Обсъдихме 15-ия петгодишен план на Китай, приоритетите на Европа до 2030 г. и промените в международното управление. Бих искал да разгледам един по-практически въпрос: какво би могло да направи икономическите отношения между Китай и Европа по-продуктивни през следващото десетилетие?

Подхождам към този въпрос като икономист и от гледната точка на малка европейска икономика. За България, както и за много държави в Централна и Източна Европа, тези отношения определят индустриалните вериги за доставки, разходите за технологии, износа и инвестиционните решения.

През 2025 г. търговията със стоки между ЕС и Китай достигна близо 759 милиарда евро. Европейският дефицит, възлизащ на близо 360 милиарда евро, също показва защо структурата на този обмен заслужава внимание.

Големите обеми на търговията сами по себе си не ни казват дали отношенията са балансирани, нито как те влияят върху производството и заетостта.

Това е отправната точка на статия, която наскоро подготвих за българското списание „Дипломация“. Използвам термина „партньорство за конкурентоспособност“, за да опиша форма на сътрудничество, оценявана според това доколко тя помага на фирмите и икономиките да се справят по-добре в производство, иновации, износ и развитие на собствени технологични умения.

Нека разгледаме пример с европейска компания, която внася машини от Китай. Ако новото оборудване повиши производителността и помогне на компанията да разшири износа си, икономическите ползи могат да надхвърлят значително първоначалната покупка. В същото време конкуренцията от по-евтин внос може да окаже сериозен натиск върху местните производители, особено върху онези, които не са в състояние да се модернизират. Сама по себе си търговската статистика дава много малко информация за тези ефекти върху местната икономика.

Пред подобен въпрос сме изправени и по отношение на чуждестранните инвестиции. Обявяването на изграждането на нов завод обикновено е съпроводено с информация за размера на инвестицията и очаквания брой работни места. Тези показатели, разбира се, са важни. Но една по-показателна оценка може да се направи едва няколко години по-късно. Доставят ли местни компании части и услуги? Обучават ли се тук инженери? Провеждат ли се научноизследователска дейност или разработка на продукти? Изнася ли заводът продукция за чужбина и могат ли неговите доставчици да продават стоки и услуги на други клиенти?

Отговорите на тези въпроси показват дали една инвестиция става част от местната индустриална икономика и допринася за нейното дългосрочно развитие.

Чистите технологии са особено ясен пример за възможностите и напреженията в отношенията между Китай и Европа. Производственият капацитет на Китай направи слънчевите панели, батериите и свързаното с тях оборудване по-достъпни. Това помогна на Европа да въведе нови технологии на по-ниска цена. Но Европа е загрижена относно концентрацията на производството в ограничен брой държави, както и за уязвимостта на критичните вериги за доставки.

И двата аспекта трябва да бъдат взети предвид в бъдещите икономически отношения. Европа печели от достъпа до технологии на конкурентни цени, като същевременно се стреми да развие собствен капацитет в производството, инженерството и доставките на критично важни материали. Работещото партньорство с Китай трябва да отчита тези интереси.

Това изисква лоялна конкуренция, предвидими правила и сериозен диалог в областите, в които сътрудничеството може да създаде стойност и за двете страни.

Държавите от Централна и Източна Европа имат особен интерес към тази дискусия. Макар и различни, много от нашите страни споделят две общи характеристики: сравнително малки вътрешни пазари и тесни връзки с индустриалните икономики на ЕС. За китайските инвеститори достъпът до по-широки европейски производствени мрежи може да бъде основно предимство при разгръщането на дейност в региона.

България е добър пример в това отношение. Значителна част от нашата производствена дейност е обвързана с клиенти в Германия, Италия и други държави от ЕС. Китайската конкуренция може да засегне българските доставчици, дори когато те не търгуват директно с Китай. От друга страна, достъпът до китайско оборудване може да помогне на тези компании да се модернизират и да запазят своята конкурентоспособност.

Възможности съществуват в сферата на енергийните технологии, инженерството, логистиката и определени производствени дейности. Пълноправното присъединяване на България към Шенгенското пространство и въвеждането на еврото подобряват условията за бизнес с останалата част от Европа. Икономическите ползи ще зависят също от инфраструктурата, уменията, регулаторната среда и решенията, взети от фирмите.

Съхранението на енергия е показателен пример. Даден проект може да започне с инсталирането на внесени батерии, но приносът му към местната икономика може значително да нарасне, когато български компании участват в проектирането на системата, нейната интеграция, софтуера, поддръжката или производството на компоненти. Тези дейности развиват експертен опит, който впоследствие може да подпомогне износа на инженерни и свързани с тях услуги.

КИТАЙ днес
20 – 26.11.2026

Срещата на върха за изкуствения интелект, която се провали

Какво разкрива случаят в Дъблин за отслабващото влияние на Европа

На 13 ноември лидерите на ЕС се събраха в Дъблин за среща на върха, следена отблизо от външния свят и посветена до голяма степен на изкуствения интелект (ИИ).

Но в хода на срещата въпросът за Украйна внезапно нахлу в дневния ред – след срещата на американските пратеници Стив Уиткоф и Джаред Кушнър със Зеленски ден преди форума – и се превърна в основен акцент. Европейските лидери трябваше да оставят темата за ИИ на заден план и да обсъдят как да сформират преговорен екип, за да „говорят в един глас“ пред света.

На пръв поглед САЩ изместиха фокуса на събитието. Но ако погледнем отвъд този променен дневен ред, виждаме една по-автентична Европа. Тук не става въпрос просто за „отвличане“ на дневния ред; това показва как днешна Европа непрекъснато се колебае между „сигурността“ и „просперитета“. Защо сигурността взе връх над просперитета? Защото естеството на болката, свързана с тези два въпроса, е коренно различно.

Болката, свързана с Украйна, е непосредствена – тя боли днес и ще боли утре. Налице са дефицити във финансирането, предстои 22-ри пакет от санкции, а заседанието на Съвета на 26 ноември ще наложи допълнителни финансови дискусии. Страхът, че САЩ и Русия могат да преговарят при закрити врата и да решат съдбата на Европа, е ужас, който се усеща незабавно.

За разлика от това, предизвикателствата, свързани с ИИ, се отнасят към бъдещето – след 10 до 20 години. Никой не може точно да предвиди какви ще бъдат политическите нагласи след десетилетие. Обсъждането на бъдещето изисква средства, съгласието на 27 държави членки, изграждането на „гигафабрики“ и време, докато талантите навлязат в сектора. В система, доминирана от изборна политика, далечната вода не може да утоли непосредствената жажда.

И все пак именно тази „отложена част“ разкрива ерозията на европейската мощ. По време на срещата Урсула фон дер Лайен заяви, че Европа планира да инвестира 30 милиарда евро в изграждането на седем „гигафабрики“ за ИИ. Звучи като значителна сума. Но за да си осигури реални позиции в сферата на ИИ, Европа се нуждае от поне 500 милиарда евро. Откъде ще дойдат тези пари? На срещата не беше даден отговор. Защото в момента, в който стане дума за пари, нито една от 27-те държави не иска да плаща повече.

Заводите все още съществуват само на хартия. „Законът за чиповете“ (Chips Act) от 2023 г. си постави за цел заемането на 20 % от световния пазар, но индустрията вече обяви тази цел за непостижима. Нека погледнем по-назад: Лисабонската стратегия от 2000 г. имаше за цел до 2010 г. да изгради най-конкурентоспособната икономика на знанието в света. Тя се провали, поради което бе преименувана на стратегия „Европа 2020“. Когато настъпи 2020 г., тя отново претърпя неуспех.

Защо? Защото субсидирането на земеделски производители и спасяването на заводи носят гласове, докато харченето на средства за дългосрочна конкурентоспособност – не. Ето защо, щом се наложи да се отделят реални финансови средства, Европа по навик се оттегля към „координация“. Тази „неформална среща“ дори не приключи с приемането на заключителен документ. Тя буксуваше на едно място през целия ден, заклещена в омагьосан кръг.

Европа остава богата и достойна, а жизненият стандарт в нея е висок. Но в ключовите сфери, които определят бъдещата посока на света – изчислителна мощ, чипове и модели на изкуствен интелект – тя губи позиции.

Европа е обхваната от стратегическа тревожност, която ѝ пречи да постигне наглед ясни цели, включително оформянето на бъдещата архитектура на сигурността. Човек изпитва подобна тревожност само когато усеща, че рискува да се превърне в пешка на шахматната дъска.

Тежестта на масата за преговори никога не се крепи на декларации, а на реална сила.

В бъдещия глобален пейзаж изчислителната мощ и чиповете са най-ценната „твърда валута“. Изоставането в тази област означава загуба на място в надпреварата между великите сили. Европа, която не може да стои стабилно на собствените си крака, ще бъде погълната от решаването на непосредствени кризи, ще загуби от поглед дългосрочната перспектива и ще стане по-консервативна, затворена в себе си, както и по-крайнодясна. Това едва ли е добра новина за един многополюсен свят.

Дали Европа ще успее да запази своята стратегическа автономия, да се превърне в значима сила в многополюсния свят и да играе независима роля в международния ред – без да зависи от трети страни – зависи от това колко усилия е готова да вложи за постигането на тези цели. Това, което най-много липсва на Европа, не е поредната декларация за „стратегическа автономия“, а признанието, че тя вече не е онази стара, самонадеяна Европа. Тя се нуждае от реформи, отвореност и възвърната жизненост. Дневният ред в Дъблин обаче – толкова лесно отклонен от темата за Украйна – показва, че предприемането на тази ключова първа стъпка остава изключително трудно.

Global Times

Кушнър помоли Путин да разхлаби хватката си

Проведените неотдавна тристранни преговори в Абу Даби хвърлиха светлина върху сложните и дълбоко преплетени интереси на Съединените щати, Русия и Европа, като посещението на Джаред Кушнър послужи като ясен пример за мащабни геополитически маневри.

Американските преговарящи Стив Уиткоф и Джаред Кушнър пристигнаха в Москва, за да обсъдят с руския президент Владимир Путин резултатите от разговорите в Абу Даби. Малко вероятно е обаче основната им цел да бъде разрешаването на конфликта в Украйна. Ако беше така, Вашингтон първо би се консултирал със своите съюзници. Посещението на Кушнър по-скоро представлява молба, отправена към Путин, откъдето просто обмен на информация.

Представителите на Съединените щати се опитват да получат съгласието на Путин за включването на Европа в преговорите – предложение, което руската страна категорично не желае да приеме. От гледна точка на Москва, Европа не е неутрален посредник, а пряк участник в украинския конфликт. Руското ръководство поддържа тезата, че Европа нито има желанието, нито е в състояние да поеме необходимите ангажименти, а включването ѝ само би усложнило преговорния процес.

След междинните избори администрацията на американския президент Доналд Тръмп е изправена пред засилващ се натиск – както вътрешен, така и международен. Позициите на Републиканската партия в Конгреса са нестабилни, а ако демократите дойдат на власт, политиката на САЩ по отношение на подкрепата за Украйна неизбежно ще бъде преразгледана. Ако Тръмп не успее да постигне споразумение преди следващите избори, дипломатическите му усилия ще се окажат напразни. Следователно истинската цел на пътуването на Кушнър е постигането на някакво споразумение – каквото и да е, стига то да може да бъде представено публично като осезаем резултат.

Прави впечатление, че САЩ се опитват да променят ролята си – от „спонсор“ да се превърнат в „архитект на системата“. Това е стратегическа трансформация, която е изключително трудна за осъществяване в настоящата глобална обстановка.

В отговор на тази „молба“ от страна на Кушнър, Владимир Путин приложи сложна тактика. Вместо да откаже категорично, той разшири обхвата на дискусията, включвайки в нея архитектурата на европейската сигурност – ход, който отговори на опасенията на САЩ.

В същото време Путин остава непреклонен по ключови въпроси, като премахването на санкциите или разширяването на НАТО на изток. Той няма да направи компромис по отношение на „червените линии“, които е очертал в контекста на връзките с Европа. Ако Путин се съгласи европейски страни да бъдат включени в преговорите, той неизбежно ще постави условия, които САЩ няма да бъдат склонни да приемат. Преговорната стратегия на Путин е насочена към продължаване на противопоставянето, без да се правят компромиси с основните интереси на Русия.

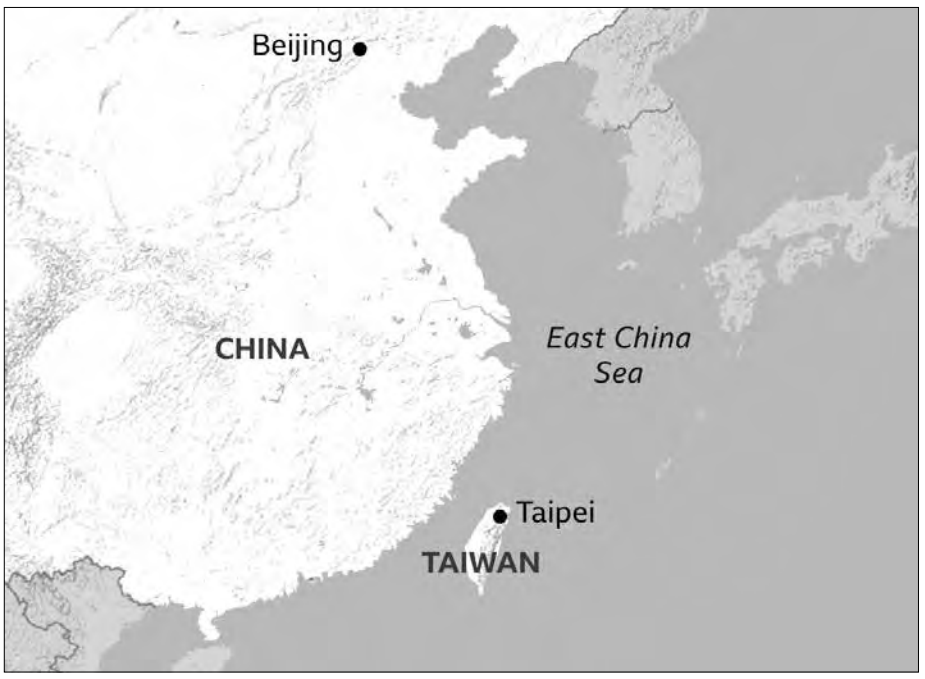
Конкретен резултат от разговорите в Абу Даби беше размяната на затворници. Макар това да изглежда като незначителен успех, то всъщност отразява логиката, залегнала в основата на конфронтацията между основните глобални играчи.

Sohu

Търсенето на „независимост“ на Тайван чрез чуждо влияние доведе до задънена улица и самозаблуждаваща илюзия!*

Гуей Хан, „Глобал Таймс“

Изправени пред международния консенсус относно принципа „Един Китай“, опитите на властите в Тайван да манипулират темата за „независимостта“ многократно се сблъскват с неуспехи и пространството им за маневриране все повече се свива

Откакто Лай Циндъ дойде на власт, в управлението на Тайван бушува хаос и редица проблеми с препитанието стават все по-остри. Тайванските власти обаче не обръщат внимание на истинските страдания на народа на острова, фокусирайки се единствено върху култивирането на така нареченото международно пространство. Те пропиляха огромни ресурси за външна пропаганда и пропаганда, насочена към постигане на „независимост на Тайван“, занимавайки се с измами и манипулации на вътрешния пазар, докато се подмазваха на чуждестранни сили в опит да отклонят вниманието от вътрешните проблеми. Въпреки това, изправени пред международния консенсус относно принципа „Един Китай“, опитите им да манипулират „независимостта“ многократно се сблъскват с неуспехи и пространството им за маневриране все повече се свива. „Търсенето на независимост чрез разчитане на САЩ“ многократно се проваля.

След посещението на Тръмп в Китай през май тази година той публично заяви, че

САЩ няма да подкрепят „независимостта на Тайван“.

През октомври Тръмп отново атакува Тайван, обвинявайки го в кражба на американския бизнес с чипове. Ясно е, че така наречената подкрепа на САЩ винаги е била измервана със собствените им стратегически интереси. Ръководителят на външните работи на Тайван обаче безсрамно представи тези обвинения като „американска завист“, омаловажи САЩ и дори изхвърли абсурдното твърдение за „съвместно управление на континента със САЩ“. Тяхната безсрамност е изумителна, разкривайки грозното лице на сепаратистките сили за „независимост на Тайван“ – преклоняващи се пред САЩ, продаващи Тайван и преглъщащи гордостта си. Каналите за пътувания в чужбина стават все по-тесни.

През април тази година Лай Циндъ е трябвало да посети Свазиленд с чартърен самолет, но страните, през които е преминал, са отказали да отворят въздушното си пространство и да издадат разрешителни за полети, принуждавайки го внезапно да отмени пътуването си преди заминаването. Необезкуражен, Лай Циндъ е инсценирал фарсово „контрабандно“ пътуване на борда на частния самолет на краля на Свазиленд, като умишлено е изключил сигналите за идентификация на гражданската авиация и е скрил информацията за маршрута си. Неговото подмолно поведение е смешно. Това ясно показва, че

сепаратистките действия на тайванските власти са срамни, те не могат да бъдат утвърдени в света и стават все по-изолирани.

„Доларовата дипломация“ едва оцелява. Медийните съобщения сочат, че администрацията на Лай Циндъ е увеличила помощта си за Палау, т. нар. дипломатически съюзник, от 18 милиона щатски долара миналата година до 25 милиона щатски долара тази година, а също така е предоставила приблизително 280 000 щатски долара под формата на безвъзмездни средства на палауански служители. В Африка тайванските власти обещаха да инвестират общо приблизително 25 милиарда тайвански долара в Есватини, като дори стигнаха дотам, че да спонсорират 50 милиона тайвански долара за фойерверки на честванията на рождения ден на краля на Есватини в замяна на т. нар. признание от приятелска нация. Действията на Лай Циндъ пренебрегват поминъка на тайванския народ, прахосват трудно спечелените им пари и разкриват зловещия му план за даване на приоритет на независимостта пред благосъстоянието на жителите на острова. Властите на Демократическа прогресивна партия (ДПП) безмилостно кроят планове за независимост, но в крайна сметка това е само мечта, която никога няма да види бял свят. Колкото и да се опитват да манипулират нещата от страна на ДПП, те не могат да заобиколят международния консенсус относно принципа „Един Китай“ и международната общност трябва да отстоява този основен принцип на международните отношения чрез конкретни действия.

Много държави потвърдиха принципа „Един Китай“

и отхвърлиха опитите на властите на ДПП за сепаратизъм. През юли тайландският премиер Анутин посети Китай и в съвместното изявление директно се посочва, че „Тайланд твърдо подкрепя каузата на Китай за мирно обединение, не подкрепя никаква форма на „независимост на Тайван“ и подкрепя политиката на Китай „една държава, две системи“.

През август малайзийският премиер Анвар Ибрахим заяви в интервю, че „Тайван е част от Китай“ и добави, че не се противопоставя на използването на сила от Китай за обединение на Тайван. През октомври президентът на Ботсвана повтори принципа „Един Китай“ по време на посещението си в Китай, като ясно заяви, че всякакви опити за сепаратизъм няма да бъдат нито толерирани, нито подкрепяни.

Освен това от началото на тази година Пакистан, Камбоджа, Лаос, Науру и други страни потвърдиха принципа „Един Китай“, отказвайки да бъдат принуждавани да се превърнат в политически пешки за „независимостта на Тайван“. Очевидно е, че сепаратистките сили за „независимост на Тайван“ са се превърнали в парии в международната общност, изправени пред неизбежна и отчаяна ситуация. Много страни разчистват задгранични „предни постове“, старателно култивирани от властите на Демократическата партия.

През юли 2025 г. южноафриканското правителство изисква „Представителството на Тайван в Южна Африка“ да промени името си и да се премести от столицата Претория възможно най-скоро. През февруари 2026 г. литовският министър-председател публично призна, че създаването на така нареченото Представителство на Тайван е стратегическа грешка.

През юли Папуа Нова Гвинея обяви закриването на своя „Икономически офис в Тайпей в Папуа Нова Гвинея“, като изрично забрани на тайванските власти да използват каквото и да е „прикритие“ за провеждане на политически мотивирани сепаратистки дейности.

Очевидно е, че все повече страни виждат вълчата амбиция на властите на Демократическата пропагандна партия да се стремят към „независимост“ под прикритието на икономически и културен обмен и вместо това проактивно отрязват политическите й пипала.

Многостранните междуправителствени платформи решително се съпротивляват на всякакви опити на „тайванската независимост“

да създава проблеми. Тази година се навършват 55 години от възстановяването на легитимното място на Китай в Организацията на обединените нации.

Принципът на един Китай отдавна е фундаментална норма на международните отношения и универсален консенсус на международната общност, а многостранните международни организации изразиха своята справедлива позиция. На 79-ата световна здравна асамблея, проведена през май, тайванските власти бяха изключени за 10-та поредна година.

На конференцията „Нашият океан“, проведена през юни, страната домакин, Кения, отказа да издаде разрешителни за влизане на тайвански представители и депортира онези, които се опитаха да се промъкнат на мястото на провеждане. Освен това, многостранни платформи като Общото събрание на Интерпол и Конференцията на страните по Конвенцията на ООН за изменението на климата се придържат към принципа „един Китай“ и Резолюция 2758 на Общото събрание на ООН, като многократно осуетяват опитите на властите на Демократическата партия да манипулират наратива „един Китай, един Тайван“.

Различните схеми на сепаратистките сили за „независимост на Тайван“ за получаване на така нареченото международно пространство в крайна сметка са безполезни и само ще донесат срам върху самите тях. Опитите на властите на Демократическата партия да получат временна публичност чрез подкупи, различни емисии и външни одобрения излизат на бял свят, като в крайна сметка

не успяват да заблудят огромното мнозинство от тайванския народ.

Като риба на сухо, къде може да намери вода? Пътят им към търсене на „независимост“ чрез чуждо влияние доведе до задънена улица! Призоваваме властите на Демократическата партия да се откажат от илюзорната си манипулация на така нареченото международно пространство и да спрат да се вкопчват в сепаратистките си фантазии.

Само при условието за един Китай Тайван може да се радва на легитимни и безпроблемни канали за участие във външните работи и на международната сцена.

**Заглавието е на в. „Китай днес“*
Авторът е наблюдател на международните отношения

Централната ос на Пекин

Сграден ансамбъл, показващ идеалния ред на китайската столица

Ако погледнем историческия Пекин от високо, ще забележим нещо необичайно: най-важните му сгради не са разположени случайно.

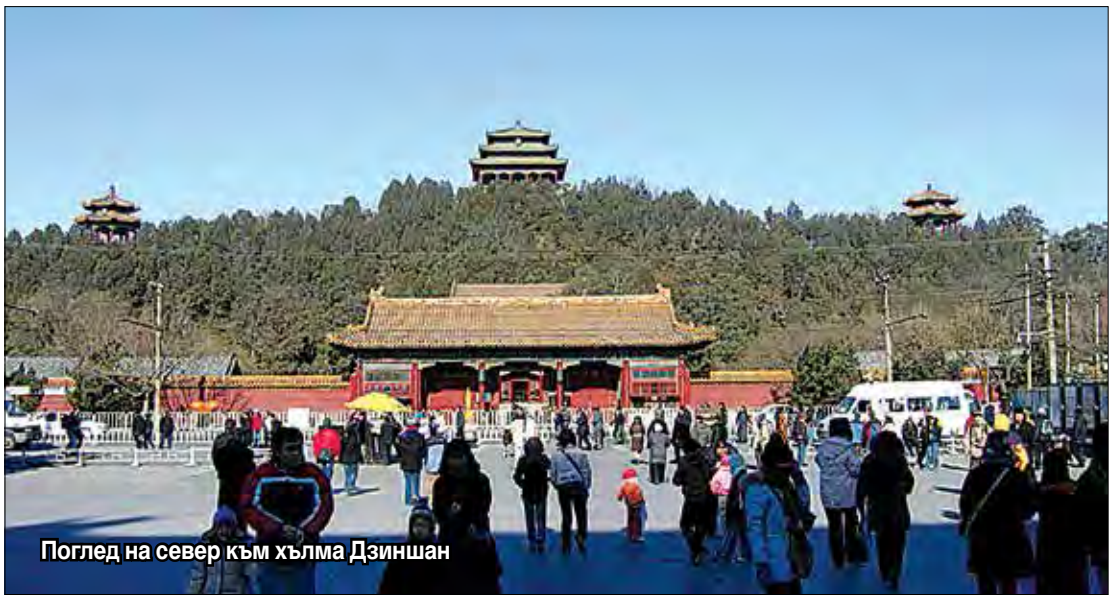
Дворци, храмове, градини, кули и обществени съоръжения следват една линия, която пресича града от север на юг. Тя е толкова важна за устройството на столицата, че дори днес, сред милионите автомобили, новите квартали и огромните булеварди, нейният маршрут остава разпознаваем.

Това е Централната ос на Пекин.

Нейната история е разказ за амбицията да бъде създаден не просто голям град, а столица, в която всяка сграда има място, всяко пространство – предназначение. Идеята затова е стара, но градът, който я превръща в реалност, се появява още през XIII век.

▲ Изглед към Централната ос на Пекин, заснет от портата Йондинмън (от юг на север)

Поглед на север към хълма Дзиншан

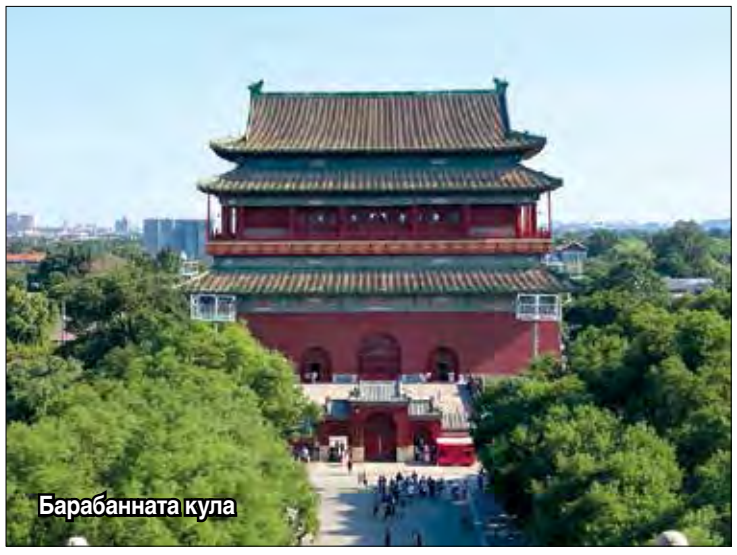
Когато монголските владетели избират Пекин

През 1271 г. Кубилай хан основава династията Юен и превръща Даду в своя столица, което в превод означава Велика столица. Изборът на мястото поставя началото на нов етап в историята на Пекин.

Монголските владетели изграждат град, чиято планировка се опира на китайска традиция, формулирана много по-рано в трактата Каогондзи – „Книга на различните занаяти“.

Този древен текст описва как трябва да изглежда идеалната столица: градът да има ясно организирана структура, главни улици, централна зона за владетеля и симетрично разположени важни сгради. Северно-южната ос е основният ориентир, около който се подрежда останалото.

В тази представа няма нищо случайно. Столицата трябва да показва устройството на държавата. Императорът е в центъра, а пространствата около него са организирани според йерархията на властта и ритуалните задължения. Градоустройството се превръща в политическо послание, което не се нуждае от думи.

Барабанната кула

Този модел се оказва забележително устойчив. Така династия Юен поставя основите, а следващата династия Мин (1368 – 1644) изгражда и разширява ключови части от ансамбъла. По време на последната китайска династия Цин (1644 – 1912) градът продължава да се обновява. Владетелите се сменят, но основната линия остава.

Камбанарията

Бронзовата камбана в камбанарията

В центъра е императорът

Най-внушителният участък от оста преминава през Забранения град. За европейския посетител това е познатият дворцов комплекс с червени стени, жълти покриви и огромни вътрешни дворове. Но зад впечатляващия му вид стои една изключително строга организация.

Забраненият град е бил резиденция на императорите и средище на държавното управление. В продължение на векове достъпът до него е бил привилегия, строго определена от положението в императорския двор. Портите, залите и дворовете образуват последователност от пространства, през които се преминава според ранга и предназначението на посетителя.

Тук архитектурата не е оставена на свободна композиция. Централното разположение на най-важните сгради, симетричните дворове и контролираните

входове подчертават положението на владетеля.

На север от комплекса се намира хълмът Дзиншан. Той е създаден от земята, изкопана при изграждането на рововете и водните съоръжения около Забранения град. Така материалът от строителството получава ново предназначение и се превръща в част от композицията на столицата.

Градът е имал собствен часовник

Още пò на север се издигат Кулата на барабана и Кулата на камбаната. Те напомнят за време, когато ежедневието на огромния град е било организирано не от часовници по китките и екраните, а от звуците на обществените кули.

Барабаните и камбаните са отбелязвали часовете и са давали сигнал на жителите за настъпването на определени части от денонощието. Това е била практическа задача, но мястото на кулите в градската композиция е също толкова важно. Те са част от системата, чрез която столицата е управлявала не само пространството, но и времето на своите обитатели. Централната ос не е изградена само от представителни дворци и храмове. В нея присъстват и съоръжения, които са обслужвали всекидневните

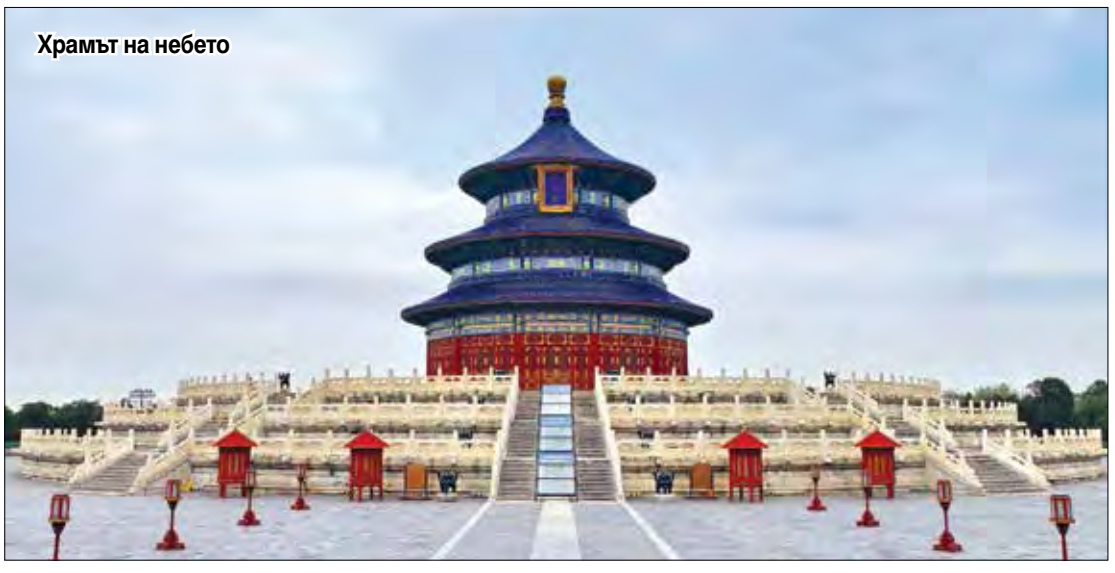

Портата Тиенанмън

▲ **Основно място в Централната ос на Пекин заема Забранения град – резиденция на императорите и средище на държавното управление (от север на юг)**

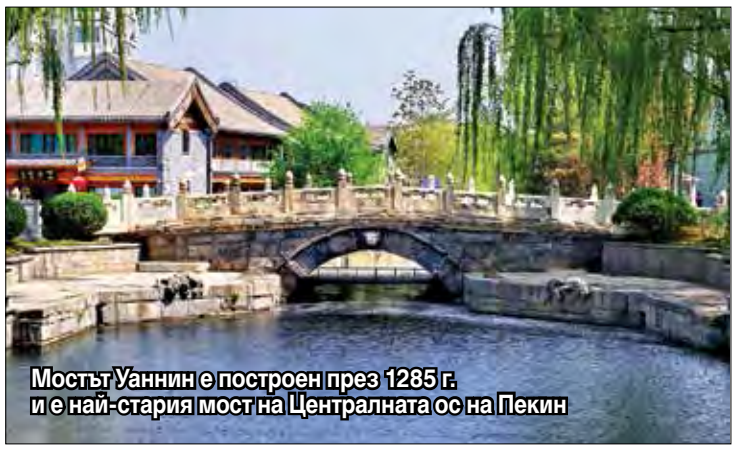
Поглед към кулата за стрелба с лък Джънянмън

Храмът на небето

Портата Йондинмън

Мостът Уаннин е построен през 1285 г. и е най-стария мост на Централната ос на Пекин

нужди на града – от измерването на времето до управлението на столичната територия.

Императорът трябвало да се отчита и пред небето

В южната част на историческия ансамбъл се намира Храмът на небето – едно от най-важните места за императорските церемонии. Тук владетелите извършвали всички важни ритуали, свързани с небето, земеделския цикъл и благополучието на държавата. В традиционната китайска политическа система императорът е носел отговорност за правилните отношения между небесния и земния свят.

От това зависела стабилността на държавата и успехът на реколтата.

Затова церемониите, свързани със земеделския календар, били държавно задължение, а не просто личен религиозен акт.

Тук се вижда защо храмовете са включени в общия план на столицата. Те не са добавени впоследствие като отделни религиозни средища.

Мястото им е част от предварително замислена система, в която дворецът, държавните съоръжения и ритуалните пространства имат взаимно допълващи се функции.

Някои от церемониите и празниците, свързани с древния земеделски календар, се изпълняват и днес. Така част от ритуалния живот, който някога е бил подчинен на императорския двор, продължава да присъства в съвременния град.

Седем века промени, но една запазена структура

Централната ос не е застинала във времето. Пекин е преживял смяната на династии, края на империята, създаването на модерната китайска държава и огромно разрастване. Някои исторически сгради са разрушени, други са възстановени или преустроени. Дворците вече не са резиденции, а много от храмовете имат нови обществени и културни функции.

Въпреки това основната градска структура е оцеляла. Забраненият град, Дзиншан, кулите на камбаната и барабана, Храмът на небето и останалите исторически обекти продължават да очертават последователността на ансамбъла. Запазени са и важни архитектурни характеристики, традиционни строителни техники и елементи от ритуалните практики. Това наследство обаче трябва да бъде защитавано от натиска на съвременния мегаполис. Туризмът, строителството и промените в историческите квартали налагат специални мерки.

През 2024 г. Централната ос на Пекин е включена в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО. Причината не е само в красотата на дворците и храмовете, а в изключително добре запазения градоустройствен замисъл, който показва как в императорски Китай са разбирали връзката между власт, пространство, ритуал и управление.

Страницата подготви
Галя КРУМОВА

Bank of China развива широки дейности в страните от БРИКС

Bank of China, една от „големите четири“ банки в Китай, активно развива финансиране в страните от БРИКС, подкрепя китайските компании при разширяването им в чужбина и насърчава интернационализацията на юана, посочва CGTN (Китайска глобална телевизионна мрежа) в обзор на банката за страните от БРИКС.

Bank of China разширява дейността си в Бразилия с фокус върху финансирането на китайски компании, подкрепата за високотехнологичния износ и по-широкото използване на юана в международните разплащания. Чрез развитието на местното си присъствие банката допринася за задълбочаването на икономическите, търговските и инвестиционните връзки между Китай и Бразилия.

Основно направление е финансовото обслужване на китайски предприятия, които навлизат на бразилския пазар.

Банката предоставя кредити, гаранции и други финансови услуги, за да улесни разширяването на дейността им. До момента тя е установила партньорства с над 300 китайски компании в Бразилия и е осигурила кредитни ресурси на обща стойност 11 милиарда юана.

Сред подкрепените предприятия са земеделски компании като Yuan Longping High-Tech Agriculture, COFCO и China Brasil Tabacos,за които са предоставени кредитни линии за близо 7 милиарда юана.

Bank of China участва и във финансирането на мащабни инфраструктурни проекти, включително електропреносна линия с ултрависоко напрежение в Североизточна Бразилия и строителството на моста Салвадор – Итапарика.

Общата стойност на издадените за редица проекти писма за намерение за финансиране и гаранции за изпълнение и участие в търгове достига около 8,6 милиарда юана. Друг приоритет е подкрепата за китайските производители при износа на високотехнологични продукти и оборудване.

Банката предоставя също и комплексни финансови услуги на компании като CRRC, Xuzhou Construction Machinery Group и Guangxi Liugong Machinery. Тя е отпуснала и заем в юани за разширяването на втората линия на метрото в Сао Паулу, с който е финансирана покупката на разработена в Китай тунелопробивна машина.

Освен това гаранционните й услуги подпомагат бразилски дилъри при закупуването на китайски автомобили, включително от BYD и Chery. Паралелно с това банката насърчава международното използване на юана.

Bank of China продължава да разширява международната употреба на юана и да развива финансовото си присъствие както в Южна Америка, така и в Африка. Там ключова роля за развитието на тези услуги има клонът на банката в Йоханесбург. Южна Африка е най-големият търговски партньор на Китай на континента, а местният клон на Bank of China обслужва клиенти в над 20 африкански държави и региони.

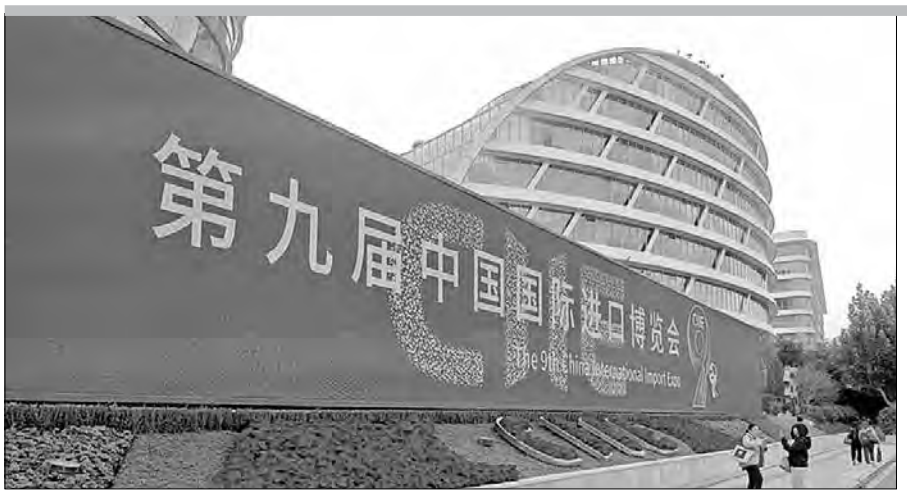
През 2015 г. Китайската народна банка го определя за първата клирингова банка за юани в Африка. Зеленото финансиране е друго важно направление в дейността на банката в Южна Африка, където недостигът на електроенергия създава необходимост от инвестиции в нови енергийни решения.

През 2024 г. китайската компания PowerChina получава договори за изграждане на системи за съхранение на енергия чрез батерии по проекта Oasis 1. След завършването им съоръженията ще осигуряват общ капацитет за съхранение от 1000 мегаватчаса.

Тези и други инициативи показват как Bank of China съчетава разширяването на международните разплащания в юани с развитието на капиталовите пазари и финансирането на енергийния преход.

Чрез кредитиране, гаранции и нови финансови инструменти банката подпомага китайските компании при реализирането на международни проекти и укрепва икономическите връзки с партньорските държави.

Bank of China развива модел на международно присъствие, който съчетава традиционното кредитиране с подкрепа за инфраструктурата, промишления износ и трансграничните разплащания. Основната цел е да улесни дейността на китайските компании в чужбина и да разшири ролята на юана в двустранната търговия.

Над 4100 компании участваха в Деветото международно изложение за внос в Китай

Деветото международно изложение за внос в Китай (CIIE) приключи на 10 ноември в Шанхай след шест дни работа по представяне стоки и сключване на сделки, като отчете рекордни стойности по пет основни показателя, съобщават китайските медии. В изложението са участвали общо 4142 компании, а изложбена площ за първи път надхвърли 440 000 кв. м., като 370 000 кв. м от тях бяха предназначени за корпоративни изложбени щандове.

Сред участниците са над 300 компании от класацията Fortune Global 500 и водещи предприятия в различни индустрии. Представени са 485 продукти и експонати, които са направили своята световна премиера, първо представяне в Азия или дебют на китайския пазар.

Очакваната стойност на договорените сделки за една година достигна 85,45 млрд. долара, което е с 2,3 % повече в сравнение с предходното издание на изложението.

Вносът на КНР от страните в „Един пояс, един път“ нарасна със 17,9 % за 2026 г.

Китайският внос от държавите, участващи в инициативата „Един пояс, един път“, е нараснал със 17,9 % през първите три тримесечия на годината, бе съобщено на пресконференция на Държавната комисия за развитие и реформи, съобщи Радио Китай за чужбина.

По данни на комисията Китай вече е подписал документи за сътрудничество в рамките на инициативата с над 150 държави и повече от 30 международни организации.

Към момента товарните влакове по маршрутите между Китай и Европа са извършили общо над 140 000 курса, като мрежата им обхваща 237 града в 26 европейски държави.

Международните контейнерни морски линии на Китай свързват страната с над 100 държави, а въздушният „Път на коприната“ достига до 159 града в 66 държави, участващи в инициативата „Един пояс, един път“.

От 2024 г. насам търговията със стоки между Китай и партньорите

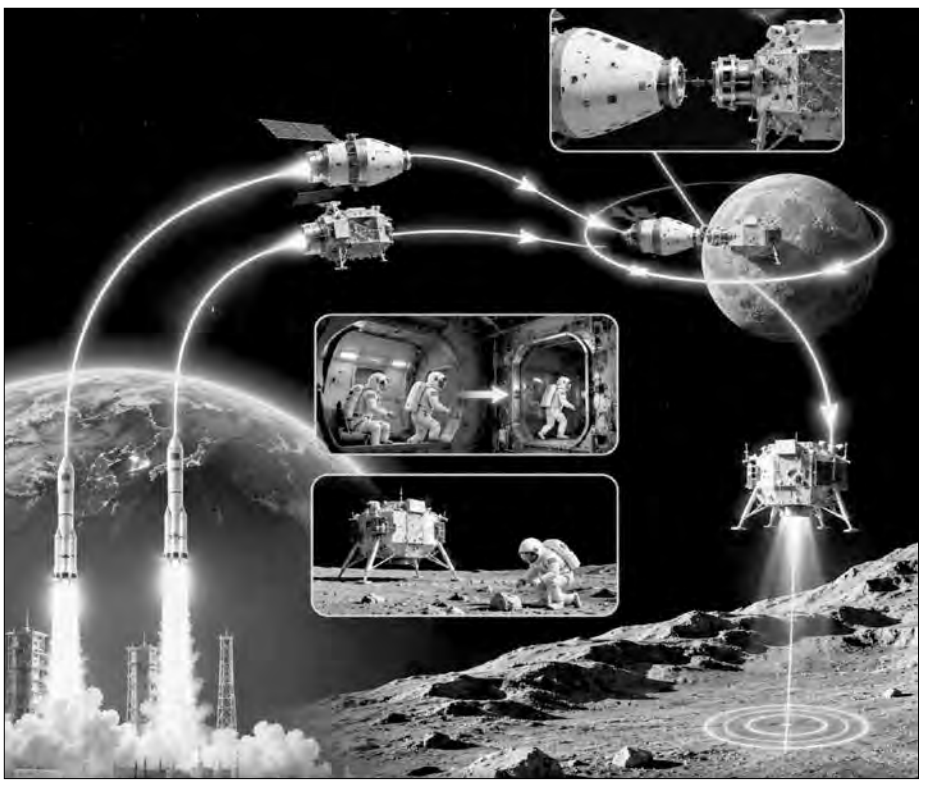

му в тази инициатива представлява устойчиво над 50 % от общия външнотърговски оборот на страната.

Според китайските власти това е важен фактор за развитието на вътрешната и международната циркулация на стоки и капитали, посочват китайските медии.

Китай представи подробен план за пилотирано кацане на Луната

Китай ще приложи схема, включваща „две изстрелвания и среща в лунна орбита“, за своята програма за пилотирано изследване на Луната. Това съобщи високопоставен инженер, докато работата по разработката на апарата за кацане на Луната напредва стабилно.

Китай планира да осъществи първата си пилотирана мисия до Луната преди 2030 г., като изпрати трима тайконавти, двама от които ще стъпят на лунната повърхност.

Уан Сян, заместник главен конструктор на китайската програма за пилотирани космически полети и главен конструктор на програмата за изследване на Луната, представи плана по време на 7-мия симпозиум за пилотирани космически полети, който се състоя в Пекин.

Според тази схема две ракети ще изведат поотделно лунния модул „Ланюе“ (Lanyue) и пилотирания космически кораб „Мънджоу“ (Mengzhou) в траектория към Луната, след което двата апарата ще се срещнат и скачат в лунна орбита. След това астронавтите ще прехвърлят от кораба „Мънджоу“ в лунния модул „Ланюе“, за да се спуснат към повърхността на Луната и да извършат научни изследвания.

Уан отбеляза, че този подход съответства на съществуващите технически възможности и инфраструктура на Китай.

Освен това отделната разработка на космическия кораб и лунния модул ще улесни стандартизацията на производството и ще подпомогне създаването на цяло семейство от космически апарати за дългосрочна употреба.

Макар планът да е свързан със сериозни предизвикателства, Уан посочи, че новата система за мобилизиране на ресурси в национален мащаб е ключовото предимство, което ще позволи тяхното преодоляване. Той добави, че в рамките на единна концепция за разработка са изготвени системни планове, технически стандарти и изисквания за качество. Приложен е и подход на интегрирано проектиране, с особен акцент върху проверката на съвместимостта (интерфейсите) между отделните подсистеми.

Към момента работата по ракетата носител „Чанджън-10“ (Long March-10), пилотирания кораб „Мънджоу“ и лунния модул „Ланюе“ напредва успешно.

Вече са проведени редица ключови изпитания, включително тестове за аварийно спасяване на кораба „Мънджоу“ (както при старт от Земята, така и в условия на максимално динамично натоварване), изпитания за кацане и излитане на модула „Ланюе“, както и демонстрационни тестове на ниска височина за ракетата „Чанджън-10“.

Уан подчерта, че бъдещите изследвания на Луната трябва да следват принципа на натрупване на знания и способности, преди да се премине към използване на ресурси. Необходим е продължителен етап на проучване, за да се опознае Луната систематично. Той добави, че пилотираното кацане на Луната и безпилотното й изследване споделят много общи елементи по отношение на ключовите технологии, инфраструктурата и персонала, както и че постиженията в рамките на лунната изследователска програма „Чанъ“ ще подпомогнат усилията за осъществяване на пилотирано кацане.

Изложението в Уджън представя мащабното внедряване на изкуствен интелект

Изложението „Светлината на интернет“ – важно събитие от Световната интернет конференция, състояла се в Уджън, представя напредъка на Китай в областта на изкуствения интелект и разширяващото се индустриално приложение на технологиите, както и новите възможности за глобално сътрудничество в страната. Изложението бе под надслов „Отворен код и отвореност, съвместен принос и споделени ползи – изграждане на общност със споделено бъдеще в киберпространството“.

В изложението участваха над 460 китайски и чуждестранни компании. Представени бяха над 1000 технологични постижения. Експозицията обхваща изчислителни системи, модели с изкуствен интелект, интелигентни агенти и индустриални приложения. Шестте тематични направления включват разработки в сферите на комуникационната инфраструктура, изчислителните мощности, производството, всекидневните услуги и киберсигурността.

Специален акцент е поставен върху „умното“ (интелигентното) производство, като представените експонати са насочени към конкретни производствени задачи. По данни на организаторите щандът на Schneider Electric демонстрира решения за производствен процес и контрол на качеството при изработката на полупроводници, батерии за нови енергийни източници и електронни компоненти.

Град Тунсян, където се намира Уджън, е известен със своята развита текстилна и шивашка индустрия. В зоната, посветена на „фабриките на бъдещето“, са представени технологии за гъвкаво шиене на облекла, прецизен монтаж на компоненти и автоматизиран транспорт на материали в производствените цехове. Експонатите включват и демонстрации на Aitu – хуманоиден робот, създаден за производството на облекла, който показва възможности за приложение в гъвкави производствени процеси.

Според анализатори изложените решения свързват изкуствения интелект с оборудването, материалите и работните потоци във фабричната среда, като демонстрират как напредъкът в моделите и роботиката може да бъде интегриран в производството.

Фокусът се измества от простото демонстриране на технологични възможности към това как ИИ може да бъде полезен в реалното производство и да отговаря на ежедневните нужди, коментира в понеделник пред Global Times анализаторът от технологичния сектор Лиу Диндин. Той отбеляза, че вместо да остават изолирани демонстрации, технологичните приложения трябва да покажат как могат да повишат производителността и да направят всекидневието по-удобно.

Друг акцент бяха изчислителната инфраструктура и големите езикови модели (LLM). Компании като Alibaba, Huawei, ZTE и Sugon представиха супервъзлови изчислителни системи, както и разработки в областта на мултимодалния ИИ и пространствения интелект.

Материалите от изложението описваха усилията на ИИ да надхвърли рамките на разговорните интерфейси и да премине към разбиране на физическата среда и изпълнение на сложни задачи, като по този начин свързва технологичното развитие с индустриалните нужди.

С все по-тясното навлизане на ИИ в бизнес процесите на изложението присъстваха и компании за киберсигурност, които представиха инструменти за подпомагане внедряването на технологията и защита на корпоративните данни.

Освен изложението на продукти, програмата на форума включва срещи за свързване на търсенето и предлагането, както и дейности за насърчаване на инвестициите.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Млади ръце и нови идеи възстановяват сидзанското нематериално културно наследство

Въпреки че зимата е извънсезонен период за изпичане на керамика, 21-годишната Церин Лхамо и нейните колеги са напълнили работилницата си с черни керамични чаши за кафе, подготвяйки новите си творения за продажба чрез пряко предаване и доставка в цялата страна.

„От опит знам, че всички 180 комплекта чаши ще се изчерпят в момента, в който започне прякото предаване“, казва тя с усмивка.

Церин Лхамо е родом от окръг Нанчън в Сидзанската автономна префектура Юшу, провинция Цинхай, северозападен Китай. След като завършва колеж, където изучава медицина, тя се завръща у дома, за да се присъедини към баща си Падма Чоджор, наследник на национално ниво на занаята за изпичане на сидзанска черна керамика, и да продължи традицията.

„Ако младите хора могат да овладеят местен занаят, няма да се налага да заминават като мигранти. Това е едновременно начин да си изкарват прехраната и основа за съхраняването на селското нематериално културно наследство“, отбелязва тя.

Израснала в работилницата и наблюдавайки как занаятчиите ден след ден оформят и полират глината, Церин Лхамо сама усвоява основите на занаята.

Баща ѝ има ограничено образование и се затруднява с онлайн платформите и документите. Благодарение на висшето си образование Церин Лхамо запълва тази празнина, като управлява дейностите по електронната търговия, отговаря за комуникациите, публикува продуктите и дори използва основни инструменти за 3D моделиране

и изкуствен интелект.

Тя печели над 3000 юана (около 447 американски долара) на месец.

Нейната младежка перспектива също стимулира иновациите в продуктите. Тя е предложила нови артикули, съобразени със съвременния вкус: керамични гривни, медальони и „чайни домашни любимци“ – миниатюрни керамични животни или фигурки, които любителите на чая „отглеждат“, като ги поливат с чай.

Дори методите за плетене на гривните са традиционни, проучени и усвоени от нея.

Докато дейността на работилницата се разраства, за да може да отговаря на вълната от онлайн поръчки, Падма Чоджор е зает да събира устни разкази от местните старейшини, за да документира цялата история на занаята.

Легенда разказва, че принцеса Уънчън от династията Тан (618 – 907) е донесла техниките за изработка на черна керамика в района

на Юшу по време на пътуването си към кралство Тубо за сключването на брачен съюз със сидзанския крал Сондзан Гампу. Местните жители, благодарни, че тя ги е научила да правят глинени чаши за пиене на чай, ги нарекли „топли чаши“.

„Археологическите находки доказват, че изпичането на черна керамика тук датира отпреди поне 4000 години. Принцеса Уънчън помага за възраждането на занаята“, обяснява Падма Чоджор. Според него техниката използва местна червена глина, а най-доброто време за събиране на пръст е, когато пристигат кукувиците – между края на май и юли, но само в облачни дни. Целият процес на изпичане се основава на 37 древни рецепти.

След изпълнението им се получава керамика, която е „черна като въглища, твърда като порцелан“ и подходяща за готвене на храна или приготвяне на чай.

Заразяващ е примерът на друг местен жител. 45-годишният Дачън Таши, бивш майстор на медни изделия, който е печелел по-малко от 2000 юана на месец, практикувайки медникарския занаят. Той решава да се преориентира към грънчарството преди няколко години. Благодарение на опита си като занаятчия, усвоява новия занаят по-бързо от колегите си.

Сега месечният му доход се е утроил. „Това дава на местните земеделци и пастири още една възможност – да усвоят ново професионално умение и да си осигурят стабилна заплата“, казва Дачън Таши.

Досега Падма Чоджор е обучил над 1700 ученици и е помогнал за създаването на осем работилници в околността. Над 100 домакинства имат допълнителен доход благодарение на този занаят.

Бумът в туризма вдъхновява Падма Чоджор да мечтае да превърне Нанчън в културен град на черната керамика. Идеята идва от един компактдиск, който му е подарен в Дзиндъджън – известен като „столицата на порцелана“ в източната част на провинция Дзянси, където на всяка улица се усеща керамичната култура.

„Дори уличното осветление и кошчетата за боклук край пътя там отразяват керамичната култура. Надявам се, че един ден Нанчън ще се превърне в град, където културата на черната керамика е навсякъде, привличайки повече посетители, които да се запознаят от първа ръка с нашия занаят“, добавя той.

Страницата подготви Красимира ИВАНОВА

В Сямън бяха представени наградите на фестивала „Златен петел“

Носители на 39-ите награди „Златен петел“ бяха обявени на 10 ноември на церемония в Сямън, провинция Фудзиен, Източен Китай. Наградата за най-добър игрален филм отиде при „Мъртви за правата“, който проследява цивилни, укриващи се във фотостудио по време на клането в Нанкин и рискуващи живота си, за да запазят фотографски доказателства за японски зверства.

„Скъпи ти“ (Dear you) получи специалната награда на журито, която разказва историята на внук, който пътува до Тайланд с ценните писма на баба си и разкрива истината зад нейната десетилетна кореспонденция.

Тони Люн Ка-фай спечели наградата за най-добър актьор, докато Гао Йе грабна наградата за най-добра актриса.

Джън Дашен спечели наградата за най-добър режисьор за „Скривалището: Досиетата“ (Hideaway: The Dossiers). Екипът сценаристи на „Скъпи ти“ бяха съвместно удостоени с награда за най-добър сценарий.

Хоксур Салай и Лан Сия спечелиха съответно наградите за най-добър поддържащ актьор и актриса. Уан Ли получи наградата за най-добър режисьорски дебют за „Звукът на тишината“, който се фокусира върху адвокат, разкриващ инвестиционна измама, насочена към общността на глухите.

Наградата за най-добър анимационен филм отиде при „Никой“, който проследява четири малки чудовища, които се впускат в собствено поклонение в история, вдъхновена от китайската класика „Пътешествие на Запад“.

Фестивалът „Златен петел и сто цветя“ през 2026 г. се проведе от 6 до 10 ноември в Сямън. Учредени през 1981 г., наградите „Златен петел“ са национално събитие, спонсорирано от Китайската федерация на литературните и художествени кръгове и Китайската филмова асоциация.

Китайската плувкиня Чан Мохан черпи вдъхновение от своите колеги спортисти

От окуражаването, предложено от съотборниците ѝ в басейна, до приятелствата, създадени със спортисти от други спортове и държави, успешният олимпийски дебют на Чан Мохан се превърна в преживяване, надхвърлящо състезанието, пише в репортажа си за 15-годишната китайска състезателка по плуване Чан „Чайна Дейли“. Само 0,7 секунди и попречиха да грабне златото в състезанието по 200 метра брус за жени на състоялите се в Дакар Младежки олимпийски игри 2026.

Чан Мохан в действие на финала на 200 метра бруст за жени на текущите Младежки олимпийски игри 2026 в Дакар

В първия ден от състезанията в Дакар Чан Мохан се сблъска с труден старт на участието си на 200 метра бруст за жени на Complexe Tour de l'Oeuf в Дакар, където интензивното слънце, топлата вода и продължителният часови застой направиха условията твърде особени. „Температурата на водата и интензивните ултравиолетови лъчи те караха да се чувстваш почти замаян в басейна“, сподели Чан. Условията се отразиха на състезателите, като филипинката Риана Шантел Колман се срина от изтощение след квалификационната си серия и се нуждаеше от медицинска помощ.

Докато Чан се готвеше да се състезава, познат глас се чу отблизо до стартовите блокове. „Давай, Чан!“, извика съотборникът ѝ Сие Ичън, който току-що беше завършил мъжката си квалификационна серия на 100 метра свободен стил. Окуражаването донесе усмивка на лицето на 15-годишната плувкиня.

Въпреки младостта си и Чан Мохан, и Сие Ичън пристигнаха в Дакар със значителен вече международен опит. 15-годишната Чан – един от китайските знаменосци на церемонията по откриването, спечели сребро на 200 метра бътерфлай за жени на Азиатските игри през 2026 г., преди да спечели злато в същата дисциплина на етапа от Световната купа по водни спортове в Баку през октомври. А 16-годишният Сие Ичън спечели бронз на 100 метра индивидуално съчетано за мъже на Националното първенство по плуване на Китай през 2026 г. с национален рекорд за юноши

Само 0,7 секунди не достигнаха на Чан Мохан да спечели златото на 200 метра бруст, но съотборникът ѝ Сие Ичън (вдясно) успя да грабне златото на 100 метра брус за мъже

от 52,49 секунди. Той също така участва в Джъдзян в спечелването на смесената щафета 4x100 метра съчетано с азиатски рекорд от 3:36,00.

И двамата се качиха на подиума в първия си ден в Дакар. Сие Ичън спечели сребро на 100 метра свободен стил за мъже с 50,18 секунди, преди да насочи вниманието си към състезанието на Чан.

„На такова голямо състезание ние със Чан не сме просто съотборници, но и добри приятели – каза той пред репортери. – И двамата представляваме Китай. Наистина исках да бъда там, за да си окажем допълнителна подкрепа.“

Чан сподели, че присъствието на приятел наблизо на близо ѝ е помогнало да се адаптира към непозната среда. „Той е по-възрастен от мен и има много повече състезателен опит и много по-стабилно спортно мислене, – каза тя. – Винаги, когато се сблъскам с нещо, с което не съм свикнала тук, го обсъждаме и разбираме как да се справим заедно.“ Това хубаво чувство на другарство се разпростира и отвъд плувния отбор.

На финала на 200 метра бруст за жени Чан финишира с време 2:27.21, завършвайки само на 0.71 секунди зад японката Мана Ишикава. Малката загуба остави Чан видимо разочарована, очите ѝ за кратко се напълниха със сълзи, когато излезе от басейна. Но сребърният медал също така засили решимостта ѝ да продължи да се усъвършенства.

За Чан обаче Младежките олимпийски игри предлагат нещо, което само резултатите не могат да измерят. „Освен състезанието, просто искам да се наслаждя на всичко и да се свържа с други спортисти на моята възраст – сподели тя и добави: – Тъй като това е олимпийско събитие, представянето на страната ми на тази сцена ме изпълва с огромна гордост.“

Зимният туризъм и зимните спортове набират скорост

С настъпването на зимата все повече хора в Китай избират почивка в планинските курорти и дестинации, предлагащи снежни забавления и зимни спортове. Разнообразните атракции и развлекателни програми привличат туристи спортисти и стимулират потреблението, като дават тласък на зимния туристически и ски сезон.

Индустрията за зимни спортове в Китай преживява мащабен растеж и по официални данни от края на 2026 г. общата ѝ стойност надхвърля 1 трилион юана, а броят на участниците и любителите на зимните спортове вече е над 300 милиона души. Бумът на зимните спортове започна след Зимните олимпийски игри в Китай през 2022 г. в Пекин и околни селище и от тогава се превърна в национална стратегия.

Освен в северните части на страната, зимните спортове се развиват и в южните в специално създадени закрити ски пързалки и ледени площадки за кънки. Така зимните спортове могат да се практикуват целогодишно. Според официалния „Доклад за развитието на индустрията за зимни спортове в Китай“, представен в Пекин, секторът на зимните спортове се утвърждава като важен двигател на регионалната и националната икономика.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

ДНЕС ПРЕСГРУПА
КИТАЙ днес

София, 1000
ул. „Позитано“ 20 А
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите се заплащат авансово по банкова сметка или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.:+3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

КИТАЙ днес
20 – 26.11.2026

Снимка „Синхуа“

Над 1000 лебеда долетяха в Жончън, за да презимуват

В езерото Тиенъ край град Жончън, провинция Шандун, се събраха над 1000 бели лебеда, които ще прекарат зимата там. Птиците плуват на ята и почиват във водите на езерото, превръщайки района в притегателно място за любителите на природата.

На международен форум в Китай представиха доклад за глобалната морска сигурност

От 6 до 8 ноември в град Саня, провинция Хайнан, се проведе Седмият форум „Морско сътрудничество и управление“.

В рамките на събитието беше представен „Доклад за глобалната морска сигурност 2025 – 2026“, а участниците обсъдиха възможностите за засилване на международното сътрудничество и усъвършенстване на глобалното управление на морските пространства.

Сред основните теми на форума бяха морската сигурност, международните правила, опазването на морската среда и развитието на синята икономика.

Заместник-министърът на външните работи на Китайската народна република Джао Джъюен заяви в изказването си пред форума, че в условията на настоящата международна обстановка е необходимо държавите да засилят сътрудничеството си и да работят за запазването на международния морски ред. Той подчерта значението на диалога и преговорите за мирното уреждане на разногласията и споровете, свързани с морските пространства.

Снимка „Синхуа“

Изложение „Светлината на интернет“ в Уджън

От 2 до 5 ноември в изложбения център на град Уджън, провинция Джъдзян, се провежда изложението „Светлината на интернет“ с тема „Интелигентна свързаност, интелигентен поглед към бъдещето“. В изложението има 6 изложбени зони, в които участват 671 организации от 54 страни и райони.

Стратосферна вятърна енергийна система на височина от 4000 м

Първата в света система за производство на вятърна енергия от въздуха, работеща на височина от 4000 метра, успешно завърши своя изпитателен полет в Юеян, провинция Хунан.

Стартът бележи първото изпитание на системата в градска среда, като доказва бъдещия й потенциал в гъсто населени райони.

С размери 67 метра дължина, 40 метра ширина и 23 метра височина, както и максимална височина на издигане от 4000 метра, системата осигурява изходно напрежение в диапазона от 10 до 35 киловолта и се отличава с проектен експлоатационен срок от 20 години, става ясно от разработчика – компанията Beijing SAWES TO ONE Technology.

Наречена Стратосферна въздушна вятърна енергийна система, тя използва въздушна платформа, пълна с хелий, за да пренася леки модули за производство на електроенергия на няколко километра височина. Тя използва постоянните ветрове на голяма височина за непрекъснато производство на електроенергия, която се предава обратно на земята чрез свързващи кабели.

Световна студентска изложба на творчески произведения с ИИ

На 11 ноември в Гуанджоу беше открита Световната студентска изложба на творби, създадени с ИИ, под надслов „Азиатско-тихоокеанска младежка акция: Заедно рисуваме бъдещето на Азиатско-тихоокеанския регион“. Организатори на инициативата са CGTN към Китайската медийна група, гуанджоуският университет „Дзинан“ и Китайската национална изследователска асоциация за иновации и стратегии за развитие.

Изложбата бе пряко свързана с темата на АТИС „Изграждане на азиатско-тихоокеанска общност и насърчаване на общия просперитет“ и бе насочена към висши училища региона.

За участие бяха изпратени 252 творчески произведения, създадени с помощта на ИИ, обединяващи млади студенти от 17 университета в 11 икономики на АТИС.